"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
IŠEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 39 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 25d. RUGSĖJO, (September), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Besiplatinanti smarkiai Maskolijoj cholera užpakalin nustumė politikos bėgį, nors teisybę sakant ir ji atsiliepia ant politikos: ir choleros besiplatinimas aiškiai rodo visą nerangumą valdžių Maskolijoj, rodo, jog biurokratai paskendę formalizme nieko gero, nieko vaisingo padaryti neįstengia; rodo jog biurokratijos stabdymas kiekvieno savistovio žmonių žingsnio demoralizuoja ir žmonės toliau nuo rando stumenčius, naikina jų savistovystę, atima patiems žmonėms galėjimą priderančiai aprupinti savo reikalus. Biurokratų rėda, jų sauvalia sudemoralizavo visus Maskolijos žmonių sluogsnius, nupuldė juos doriškai teip jau, kaip panaši kunigijos rėda nupuldė katalikišką tikėjimą, paskandino jį tuščiose apeigose ir bažnytinėse formose, kurios nieko bendro su tikru tikėjimu ne turi.

Peterburge cholera siaučia vis smarkiau ir smarkiau. Sulyg oficijališkų žinių, 21 d. rugsėjo cholera apsirgo 380, o 155 ypatos nuo tos ligos pasimirė, bet čia nieks netiki oficijališkoms žinioms, nes žmonės ne kartą turėjo progą persitikrinti kaip neteisingas valdžios suteikia žinias: jos papratusios mažinti nelaimes, nes jos gali suerzinti žmonės, nelaimės gali ir miegančius iš miego prikelti. Sulyg rando pagarsintų žinių, apart Peterburgo, trijose tik choleros apimtose gubernijose 21 d. rugsėjo buvo 488 apsirgimai cholera, o 201 mirtis. Nors be abejonės rando pagarsintos skaitlinės nesutinka su teisybe, nors be abejonės skaitlinės tos daug mažesnės negu tikrosios, bet ir pagarsintos jau ganėtinai rodo, jog cholera siaučia Maskolijoj smarkiai.

Nors Peterburge ligonbučių yra daugiau ir jie čia geriau negu kitur įrengti, bet ir jie ne atsako šios gadynės reikalavimams, ligonbučių ne užtenka. Obuchovo ligonbutis, apsireiškus cholerai, priverstas varyti laukan sergančius kitokiomis ligoms ir vos pradedančius taisytiesi. Kalinka ligonbutis, atidarytas tik 18 d. rugsėjo jau pripildytas ligoniais; reikia ligonbučių daug daugiau. Mokyklas atsėjo uždaryti. Jų ruimus paskyrė patalpinimui cholera sergančių; bet jie gali užkrėsti liga mokyklų ruimus ilgam laikui. Randas leido patalpinti paprastoms ligoms sergančius miegbučiuose Techniško instituto ir kariumenės kazermėse.

Apart choleros, Peterburge smarkiai pradėjo siausti ir šiltinės.

Gelbėjimui cholera sergančių ir jos stabdymui miestas paskyrė 200-000 dol., bet tai tik lašas vandens. Valdžia iki šiol vien žiuri į tą kovą miesto su epidemija, bet iš iždo pinigų pati neskiria, nors epidemijos naikinimas tai ne vieno miesto pareiga, nes ji gresia viso krašto gyventojams. Bet caro tarnai vien naikinti laisvę ir žmonis bausti moka, bet nemoka jiems gerą daryti, ne juos saugoti nuo blogo.

Iš pradžių cholera siautė vien terp vargšų, beturčių apgyventose miesto dalyse. Kol tik beturčius ji smaugė, valdžia jos naikinimu mažai rupinosi; dabar vienok ji prisigriebė jau ir į turtingųjų apgyventas miesto dalis, jau ne daro skirtumo terp turtingo ir beturčio, bet griebia ir vienus ir kitus. Gal tas kiek sukrutįs netikusius valdininkus. Klausymas tik ar mokės jie su cholera kovoti. Ir dabar antai, vietoj stoti pagelbon miestui, neįstengiančiam epidemijos sulaikyti, vidaus ministeris gazdina, jog pastatys miestą po apgulimo laiko teisėms, visą valdžią atiduos kariumenės oficierams, bet klausymas, ar kariumenės valdžia geriau molės su cholera kovoti. Ji juk dar mažiau negu japoniečiai bijosi narsumo maskoliškų jenerolų ir žemesnių oficierų.

Dėl choleros ir išleistų jos stabdymui padavadijimų tuluose pietinės Maskolijos miestuose gyventojai turėjo gana smarkius su valdžia susirėmimus. Antai Rostove ant Dono policija neįstengė žmonių suvaldyti, reikėjo šaukti kariumenę, o ji kitokio budo žmonis vaikyti išmislyti neįstengė išėmus šuvių. Buvo čia užmušti ir sunkiai pašauti. Taigi mat kareiviai dar padeda cholerai varyti žmonės į geresnį svietą, o saugoti juos nuo mirties žinoma, neįstengia.

Londono laikraščiai užtikrina, jog tarybos Maskolijos rando su Prancuzijos bankininkais apie naują paskolą artinasi prie galo. Bankininkai buk sutinka parupinti caro randui paskolą 800 milijonų frankų dar šįmet, o kitą metą dar pridėti 200 milijonų. Kiek teisybės yra vienok tose Londono laikraščių garsinamose žiniose, nežinia.

Bet jeigu tik randas ištikro gautų teip didelę paskolą, kad ir ant didžiausių palukenų, jau jam ir trečioji, nors gana jam prielanki duma butų visai nereikalinga; be abejonės Stolypin, ar kad ir kitas jo vietą užėmęs, jieškotų vien priekabių ir trečiąją dumą bandytų išvaikyti, kadangi ji, nors ir užgiria viską, ko ministeriai geidžia, visgi kartais ir jiems karčią teisybę pasako, o jos juk nė caras, nė biurokratai ne kenčia.

VOKIETIJA.

Dar neišdilo su visu dėl Morokko užgimę nesutikimai terp Vokietijos ir Prancuzijos, o atsirado ir jau nauja priežastis nesutikimams. Mat Prancuzija stengiasi Austriją ir Vengriją atitraukti nuo susirišimo su Vokietija ir ją nori pakinkyti į savo vežimą. Austrijos slavai ir teip Prancuzijai prilankus, nes jie labiausiai, ir ne be pamato, bijosi dar didesnio susidrutinimo Vokietijos. Austrijos slavai todėl, jeigu užgimtų karas terp Prancuzijos ir Vokietijos nenoriai gelbėtų Vokietiją, o Austrijos kariumenės regimentai susideda iš atskirų tautų. Siųsti tokius regimentus karan padėti nekenčiamam kaimynui gana pavojinga. Ne kartą jau buvo atsitikimai, kad padėtojai perėjo į priešų pusę.

Dabar Prancuzija stengiasi materijališkai pirmiausiai savo pusėn ir vengrus patraukti. Dabar antai Prancuzijos konsulius Vengrijos sostapilyj Peszte, Vicomte de Fontanay pasiulė tenykščiams bankieriams ir randui uždėti nacijonališką Vengrijos banką. Pinigus duotų Prancuzija ir per tai, suprantama, turėtų ne mažą įtekmę ant visos Vengrijos politiškų prietikių. Žinia ta labai suerzino Vokietiją. Kadangi konsulius yra ne privatiška ypata, bet Prançuzijos urėdninku, tai randui tarnaujanti laikraščiai stato klausymą, ar ne priderėtų dėl tokio pasiulymo pareikalauti nuo Prancuzijos išaiškinimo. Jeigu toks reikalavimas butų pastatytas, nežinia, ką Prancuzija atsakys. Bet visgi tas užmanymas ne pataisys prietikių terp Prancuzijos ir Vokietijos, o tie prietikiai ir dabar ngeriausi.

Vokiškose pietinės Afrikos valdybose vėl iš naujo pasikėlė jau pasidavęs čiabuvių vadovas Simon Cupper. Vokiškiejie kolionistai ypač rytinės valdybos dalyj atsirado dideliame pavojuje. Vokietijos kariumenės čia mažai yra, kadangi, suvaldžius buvusį pirma sukilimą, didesnę dalį jos sugrąžino Vokietijon.

Vokietijoj atsibuva dabar vokiškųjų socijalistų kongresas. Terp suvažiavusių kongresan pietinės Vokietijos socijalistų ir vadovaujančių parlamento atstovo Bebelio užgimė dideli nesutikimai, kurie gali suskaldyti Vokietijos socijalistų partiją.

PERSIJA.

Galo kovos terp laisvės ir reakcijos šalininkų Persijoj dar ne matyt. Iki šiol nė viena pusė neįstengė ant kitos viršų paimti. Bandė kovojančias puses taikyti Anglijos konsulius, bet jo besistengimai neišdavė nė jokių vaisių. Mat revoliucijonieriai negali išsižadėti laisvės, o šachas, besiremiantis ant laisvės priešų, nenori jos suteikti. Tokius priešininkus negalima sutaikyti, juos gali priversti pasiduoti vien nepasisekimai ant kovos lauko.

Kova, kuri buvo apsistojusi, vėl atsinaujino. Miestas Tabris vis revoliucijonierių rankose. Iš syk jiems pasisekė sumušti prieš juos išsiųstos šacho kariumenės dalį, bet paskui kariumenės atėjo daugiau. Dabar miestas Tabris apgultas šacho kariumenės. Jos vadovas pareikalavo pasidavimo, bet revoliucijonieriai nesutiko. Kariumenės vadovas pranešė, jog bomborduos miestą. Svetimų kraštų ukėsai norėjo iš miesto prasišalinti, bet jų revoliucijonieriai ne išleido. Jie mat tiki, kad už svetimtaučius turės užstoti jų randai, įsikiš į tarpą šacho ir revoliucijonierių, privers šachą pasiduoti revoliucijonierių reikalavimams.

PORTUGALIJA.

Iš Portugalijos ateina žinios, jog ten republikonai rengia naują revoliuciją. Abidvi pusės ginkluojasi. Republikonams ginklus į Lissaboną gabena moterys, kurių policistai ne drysta kratyti. Reakcijonierių laikraščiai garsina, jog mieste yra 17000 ginkluotų juodašimčių pasirengusių išgriauti redakcijas republikoniškų laikraščių. Republikonai vėl užtikrina, jog jeigu reakcijonieriai mėgintų tą padaryti, tai visame krašte sukils visi monarchijos priešininkai ir išvers karaliaus sostą.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Šiais 1908 m. paims kariumenėn Vilniaus gub. 6045 žmonės, Kauno gub. 5637, Gartino gub. 6889.

Rugpiučio 27 d. policija aprašė kun. Jasienskio turtą, kurį Vilniaus general - gubernatorius nubaudė 100 rub. bausmės už įrengimą gegužės 28 d. procesijos Kalvarijon be policijos žinios. Kun. Jasienskis teisinos, jog tai buvus vaikų gegužynė.

("V. Ž.")

IŠ NAUJOSIOS VILEIKOS, Vilniaus gub.

Rugpiučio 30 d. buvo čionai muzikos ir dainų vakaras statomosios bažnyčios naudai. Be lenkiškojo choro dainavo ir bažnytinis lietuvių choras. Šio choro dainininkai ir dainininkės — vietinių fabrikų darbininkai ir darbininkės.

("V. Ž.")

IŠ TVERECIAUS, Švenčionių pav., Vilniaus gub.

Musų žmonės dar labai tamsus ir laikraščių mažai kas teskaito. Ateina po keletą "L. U.", "V. Ž.", "Šaltinio" ir kitų laikraščių egzempliorių. Yra vienas ar du ir lenkų laikraščių skaitytojų. Kaip ir visur, žmonės mėgsta "baltakę" maukti, nežiurint,kad kunigai nuolat draudžia girtuokliauti ir dagi kalbina lietuvių laikraščius skaityti. Apie dumą mažai kas težino ir tekalba. Mat nieko gero nuo jos nesitiki ir nelaukia. Apie pirmi dvi dumi daug rupindavosi ir kalbėdavo. Daugiausia kalba ir žino apie Bulotą. Žino apie tai, kad Puriškevičius tik skandalus kelia ir "už valdžią stoja". Mums lietuviams duma nieko gero nepadariusi. Treji metai atgal čia užbaigė statyti gražią muro bažnyčią. Prie to darbo daugiausia prisidėjo kun. Šlapšinskas. Musų valsčiuje yra mokykla, kurioje mokina rusai mokytojai. Vaikai visi lietuviai. Lietuviškai nemokina ir niekas nesusipranta pareikalauti, kad mokykloje butų lietuviškai mokinama. "Lietuviškai, girdi, ir namie gali išmokti, o tenai (mokykloje) tegul rusiškai mokosi". Valstiečiai daugiausia mažažemiai. Žemė nebloga. Žmonės gyvena vidutiniškai.

B. C.

Liepos 20 d. buvo toks atsitikimas. Dieną apie 1 val. Pr. Šulga ir dvi mergaitės E. Čiaglytė ir A. Teličėnytė norėjo persikelti per upę. Jiems bevažiuojant, laivas apvirto ir E. Čioglytė, įkritus į vandenį, prigėrė; kitiems pasisekė išplaukti. Lavoną vos prievakaryj pasisekė su tinklu ištraukti.

V. B—ita.

(Iš "L.U.")

IŠ KAUNO.

Mažai kam iš skaitytojų pažįstami Šančiai, o vertėtų juos pažinti, nes kitos tokios grynai darbininkų kolionijos, turbut Lietuvoje niekur nėra.

Šančiai guli 1½ versto atstu nuo Kauno; darbininkų čia gyvena apie trejatą tukstančių; dirba jie vietinėse fabrikose bei dirbtuvėse; visi jie, išskyrus fabrikų administraciją, lietuviai,, persikraustė iš Kauno ir Suvalkų gub. kaimų, jieškodami lengvesnio pragyvenimo. Kauniečiai, daugiau sulenkėję , vadydavo suvalkiečius "skribliais" už tat, kad suvalkiečiai budavo visados gryniausi lietuviai ir anot tų "ožkinių šlėktų" (taip vadydavo suvalkiečiai sulenkėjusius savo brolius kauniečius) nuomonės, "skriblial" privalo gyventi užnemuneje, nes Kauno pusė — tai "Polšča": mat lenkai įkvėpė lietuviui darbininkui ne tik svetimą kalbą (lenkų žargoną), bet ir tokį supratimą "Polščos" rubežiaus (ribų).

Apšvietimą darbininkai (su mažu išėmimu) įgijo vien "fabrikos ore", ir saikuoja jį pagal tą, kaip ilgai žinomas asmuo tuo oru kvėpuoja, ant kiek pramoko lenkiškai, ir kiek uždirba. Laikraščius čia dar maža kas teskaito.

Darbininkų persikėlimas iš sodžiaus fabrikon atsilikdavo maždaug šitokiu budu. Vaikinas, gavęs darbą fabrikoje skubina miestan, perka sau (tankiai už skolintus pinigus) juodą "poniską" žiponą, o sermėgėlę, suvyturiavęs, siunčia ten, kur ji gimusi buvo: sodžiun. Jei jųs kuomet nors pažinote tokį poną, su juodu žiponu apsivilkusį, o sermėgėlę po pažasčia nešina ir, kiek laiko praslinkus, vėl jį susitikę, užkalbintumėte, tai tas ponas jums butinai atsakytų: "nie umiem po litepcko"; jo vaikai tai jau nekalbės lietuviškai.

Toks ponas per miestą eidamas su savo tėvu-sodiečiu, leis jį keliais žingsniais pirma savęs ir nekalbės su juo jei tėvas, ant nelaimės, nemoka lenkiškai kalbėti.

Taip buvo pirma. Dabar gi, ačiu lietuviškos spaudos išgavimui ir lietuvių inteligentų darbštumui, kuris padarė įtekmę ir musų kampelyj ,bet dar daug liko iš "senojo įpratimo" šalininkų, žmonių pažiuros šiek tiek atsimainė. Nemažai prisidėjo prie susipratimo šio savotiško musų kampelio mokytojas St. Matijošaitis, kuris netingėdavo ir nesipuikavo lankyti neturtingas darbininkų grinčias. Jis rengė savo mokykloje vakarus su vaidinimais, kuriuose patįs darbininkai lošdavo. Jis supažindino juos su scena ir jie ją labai pamėgo: užtat,kad mokytojas S. M. su jais ištikrųjų susigyveno — jis buvo jų draugas. Reikėjo Šančių mokykloje buti vaidinimų mėginimų laike, kuomet darbininkai su mėlynomis bliuzėmis atkartodavo kokią nors sceniško veikalo rolę ir jųs neišturėtumėte iš džiaugsmo, kad apšvietimas ir susipratimas tarp darbininkų taip žymiai kįla.

Nepatiko toks kulturiškas darbas "Saulės" Valdybai (mokykla darbininkų įkurta "Saulės" vardu). kun. Olševskio ypatoje, ji prašalino St. Matijošaitį nuo vietos, ir.... pradėtasai darbas sustabdyta pačioje pradžioje.

Po tokio "Saulės" valdybos pasielgimo žmogus pradeda galvoti ir atsimeni darbininkų laikraštį "Žariją", kuri pavadino "Saulę" juodaja, ir ilgai svarstai, ar juoda pati "Saulė" ar tik rankos juodos, kurios ją valdo. Ir nenoroms prieini prie paskutinio išvedimo. Girdėtis, kad dabar žadą buti Šančių mokykloje mokytoja moteris. Darbininkai žada neleisti vaikų jei mokytojaus kokia "ištikima" "Saulės" davatkėlė. Reikia pažymėti, kad Šančių vaikai savotiški kaslink auklėjimo ir todėl čia mokytojas turi buti geras ir prityręs pedagogas. Darbininkams gi, padėjus tiek triuso ir aukų savo mokyklą statant, prisieis leisti vaikus valdžios mokyklon; žinoma rasis ir ištikimiejie, kurie nesipriešįs prabaštelio valiai, kuri, be "ceremonijos" šeimininkaudama, skriaudžia darbininkus.

Mažasis.

Kauno gub. draugijų taryba š. m. 19 d. spręs apie įrašyma šių draugijų: 1) katalikų darbininkų šv. Juozapo draugiją Kaune, 2) darbininkų susišelpimo draug. Panevėžio apskrities, 3) Kauno katalikų ir tarnaičių draug., 4) lietuvių darbininkų šv. Juozapo draug. Radviliškyje, 5) Linkuvos ukio ratelį, 6) Žagarės latvių mokyklų ir apšvietimo draugiją, 7) Šaukoto ukio ratelį, 8) Žagarės apšvietimo draugiją, 9) Kauno lenkų katalikų draug. "Zorza" ir keletą žydų draugijų.

Kaune jau arti metai gyvuoja kunigų įkurtoji šv. Zitos tarnaičių draugija. Visuomenė ne ką težino apie jos gyvavimą, — tiek rasi, kad jos vedėjai varė draugijos nares įsirašyti Lietuvių Moterų Katalikių Sąjungon, ragino iškalno už metus mėnesines mokėti ir t. p. Taigi neprošalį bus, manau, pranešus, ką pasakojo man kaikurios (apie 20) narės, ypač išstojusi iš draugijos E. K.

Jijė sugrąžinus narės bilietą, neš, girdi, draugija neduodanti to, kas buvę žadėta. Žadėję mokyti siuti, skalbti, aftuoti, virti, bet jau 11 mėnuo einąs, o "jie" nesiskubiną savo prižadėjimo įšpildyti. Žadėjo mokyti skaityti ir rašyti lietuviškai bei lenkiškai,bet "lenkiškas pažądėjimas" taip ir likęs. Ir lietuviškai ne ką bebuvę galima išmokti, nes kunigai kuone visą laiką praleizdavo išklausinėdami skundų ant kita kitos ir pabarimui apskųstųjų. Žadėję narei mirus, veltui palaidoti, sergant suteikti gydytojo pagelbą ar mokėti už ligonbutį, lankyti sergančias.... tuo tarpu K. gulėjusi ligonbutyj apie 1½ mėn. ir nieks jos nei manęs lankyti, nei užsirupinęs, ar turinti kuo užmokėti už ligonbutį ar ne, nors apie jos sirgimą puikiai žinoję — ligonės sesuo jiems apie tat pranešusi. Žadėję tarnystos netekusiai narei suteikti draugijoj prieglaudą, tą gi gauną tiktai "laižarankės", kitos gi jos negauną, nes, girdi, pačios esančios kaltos, o ne ponios, jog taip trumpai tarnavusios; toms, kurios skundžiasi ant blogų ponų, nurodą šv. Zitos gyvenimą, kuri visuomet buvus nuolanki, visuomet kantri ir ilgainiui tapus šventa....

Taip man pasakojo tarnaitė kuri pirma buvo karšta draugijos šalininkė ir, kaip man prisipažino daugiau nei 30 tarnaičių įkalbėjusi jon įsirašyti.

Pavišakių Girininkas.

("V. Ž.")

IŠ ŠANČŲ, Kaune.

Rugpiučio 9 (22)d. lietuvių darbininkų (dabar "Saulės") mokykloje buvo draugijos "Saulės" skyriaus visuotinas susirinkimas. Kol pas mus mokytojavo mokytojas S. M., susirinkimus darbininkai lankydavo lyg kokias iškilmingas šventes. . Dabar-gi visiškai kitaip virto; rugp. 9 d. atvažiavo paslapčiomis kun. Žadeikis, parsikvietė į mokyklą policiją ir "ištikimuosius" darbinikus; nuo daugumo Šančių "Saulės" skyriaus narių buvo slepiama šisai susirinkimas. Mat, rinko naują valdybą, nes senoji, kaipo susidedanti iš pirmeiviško darbininkų gaivalo, "Saulės" kunigams nepatiko, ir jie nutarė ją prašalinti. Bet kadangi pirmeivių skyriaus narių daugiau, kaip kad "ištikimųjų", tai susirinkiman sukviesta vien tik "ištikimieji" (ar jis narys, ar ne — vis tiek), o nariams pirmeiviams ir senaijai valdybai nei žinios apie susrinkimą neduota. Mat, "Saulė" negali kęsti darbininko, kuris vergiškai nesilenkia prieš kunigus. Nutarta — išpildyta. Susirinko į Šančių mokyklos salę 29 "ištikimieji" 23 skyriaus nariai ir 6 taip sau "žinomi" (iš viso Šančių "Saulės" skyrius skaito apie 100 narių). Kun. Ž. vadovaujant, į valdybą išrinkta 5 žmonės: du kunigu (Alšauskas ir Bikinas) ir trįs darbininkai. Kaip ta valdyba buvo renkama, tai nei žmogui nėra ką pasakoti. Trįs naujai išrinktos valdybos nariai, butent: Bikinas, Jank. ir Vitul. nei skyriaus nariais nebuvo. Dabar Šančių "Saulės" draugijos skyrius turi dvi valdybi: 1) pavasarį išrinktąją, kuri ne tik-ką neatsisakė nuo savo priedermių pildymo, tačiaus nebuvo nei pakviesta į draugijos "Saulės" skyriaus susirinkimą, kurs naują skyriaus valdybą rinko, ir 2) dabar "ištikimųjų" išrinktąją. Šis Saulės" skyriaus susirinkimas aiškiai liudija, kaip mųsų kunigai "sauliečiai" niekina visuomenės išdirbtus įstatymus ir nesiskaito su visuomenės nuomone. Nuo pašalinių žmonių dažinojusi, kad "Saulės" skyriaus mokykloj yra susirinkimas, aš, kaipo to skyriaus valdybos narys, pasiskubinau, nors ir nekviesta, į susirinkimą, bet mokyklos duris radau uždarytas: "ištikimieji" užsirakino. Pareikalavus, idant atidarytų man duris, išgirdau asakymą, kad tokių, kaip aš, į susirinkimą neleidžia. Aš pareikalavau, kad susirinkimo pirmininkas išeitų, ir tik po ilgų ginčų man atidarė duris. Baigiantis susirinkimui, kun. Ž. pasakė "iškilmingą pamokslą" apie tât, kad seniau Šančių darbininkai buvę labai geri; bet paskutiniais metais tarp jų atsirado pirmeiviai (mokytojas Matijošaitis), kurie įkvėpė darbininkams pirmeivių dvasią. Kunigai, sakė jisai, norį tą pirmeivybę išnaikinti ir duosią jiems "gerą" mokytoją, kurs nuves juos turbut stačiai į dangaus karalybę.

Posėdžiui pasibaigus, kai-kurie darbinikai klausė kun. Žad. patarimų kas link spektaklio surengimo Šančų mokloj. Kunigas išpeikęs "svietiškuosius" sceniškus veikalus, nes, sako, juose mergos su vyrais bučiuojasi, patarė vaidinti tik šventųjų gyvenimus. Ant galo norėjo kaž-ką pasakyti vienas darbininkas, bet "ištikimiejie" pakėlė didelę betvarkę, nes apstoję kun. Ž., kiekvienas stengėsi jam ranką pabučiuoti, ir kalbėtojas turėjo nustoti kalbėjęs.

T. M.

(Iš "V.Ž.")

IŠ ŽAGARĖS, Šiaulių pav.

Nedideliame Domeikių sodžiuje patįs ukininkai įsteigė net porą "monopolių", kuriuos praminė: "Naujosios - Žagarės" ir "Senosios - Žagarės". Pirmąją girtuoklybės vietą užima sodžiaus bernai, nes girtuokliauja ne tik šventadieniais, bet ir darbo dienomis. Bernai taip įprato į degtinę, kad neišgėrę degtinės, nenori niekur eiti, nes degtinė priduodanti pajiegų ir drasos. Reibinių ukininkai, važiuodami skolinties javų sandėlin, apsistoja pas monopolį užsidrąsinti bet, užsidrąsinę per daug, rėkaudami važiuoja namo, javų negavę. Netik suaugusioji karta girtuokliauja, bet ir mažiausi vaikai kai kada pasigeria. Taip, prieš Kalėdas pasigėrė trįs vakiukai ir gulėjo ant gatvės. Pamatė kaimynai tuos trįs vaikiukus, ant gatvės gulinčius, įnešė į grinčią ir sušildė; vaikai buvo suvisu sustingę.

Čia žmonės tamsųs, nė laikraščių neskaito; į Domeikių sodžių pareina tik vienas "Šaltinio" egzemplioris. Laisvės metais dar vienas ukininkas buvo užsisakęs "L. Ukininką", bet užėjus reakcijai, pabugęs, ne tik nustojo skaitęs, bet dar likusius numerius sudegino, nežiurėdamas į tai, kad lietuvių laikraščiai valdžios leisti.

Svieto Parėjunas.

(Iš 'V. Ž.')

IŠ SALOČIŲ, Panevėžio pav.

Musų parapijos kapai prie Saločių miestelio labai perpildinti. Kaskartą, kasant naują duobę, reikia du, tris ir daugiau karstu išmesti, kurie kartais metus arba da mažiau tegulėjo žemėse. Baisu pažiurėti kitą kartą, kada lydžiame nabašninką, nes matome sudraskytus da nesupuvusius karstus, išblaškytus nabašninkų kaulus ir galvas su visais plaukais. Nors ir meta atgal į kapą tuos kaulus, bet visgi pasilieka daug ant viršaus. Tai išrodo labai negražiai.

Kapų sutvarkymu reikėtų mums patiems pasirupinti, nes klebonas, statydamas naują kleboniją, neturi laiko. Ką padarysi. O kapai labai seni ir mažiausi. Juos buvo truputį praplatinęs klebonas Arlauckas (apie 20 metų atgal), o dabar vėl reikėtų,

Ir dar yra vienas musų parapijonų negražus paprotys: mes negalim gražiai papuošti savo kapų, nes atsiranda tokie žmonės, kurie išrauna pasodintas gėles (kvietkas) ir parsineša namo.

Erškėtis.

(Iš "L. U".)

IŠ MINTAUJOS.

Rugpiučio 23 d., 4 girti rusai plytninkai pradėjo vaikyti kedėmis iš aludės ant Akcizų gatvės buvusius tenai žmones. Miestsargis, iš girdęs trenksmą, įėjo į aludę ir pareikalavo juos į policiją. Vienas plytninkas, sužeidęs peiliu miestsargiui ranką, išbėgo ant gatvės Užpykęs miestsargis, bėgantį nušovė; kitus gi, su pagelba pribuvusių miestsargių, — pristatė policijon.

Pavasaris.

("V.Ž.")

IŠ MARIJAMPOLĖS, Suvalkų gub.

Nuo 1758 m. čionai yra kliošturius kunigų Marijonų, tikrai gi tai Nekalto Prasidėjimo Švenčiausiosios Panelės Marijos Zokonas. Atsirado tasai zokonas Lenkijoje 1673 m. Pagal savo regulų (įstatymų) jam labiausiai turėjo rupėti šie 3 dalykai: 1) Garbinimas Panelės Marijos (nuo to jų ir vardas Marijonai), 2) mokymas žemesnųjų žmonių, 3) maldos už numirusius maro ir karo metais. Taigi tas Zokonas buvo arba bent turėjo buti lyg apšvietimo draugija. Marijampolėje kitą syk tų marijonų ne maža buta. Dabar gi su šiuo (VIII) menėsiu pasiliko vos vienas zokono viršininkas kun. V. Senkovskis arba Senkus, nes neseniai pasimirė kun. Andr. Juraitis (Jurevičius) 85 metų ir kun. Motiejus Gilius 74 metų amžiaus. Esąs dar jų kliošturius Portugalijoje, daugiaus gi niekur tokių kunigų nebėra. Taigi Marijampolė turi dabar tiktai retą daiktą, tai kun. Senkų, kuris irgi turi jau 68 metus. Kunigija rupinasi tą kliošturių atnaujinti, naujais marijonais jį apgyvendinti. Nežinia, ar pasiseks.

Jeigu paklaustume dabar, ar daug apšvietė žmonių musų marijonai, tai reikia pasakyti, kad labai maža — knygų beveik nespauzdino, mokyklų nesteigė. Taigi Lietuvos marijonai menkai pildė savo apžadus. 150 metų prabuvo jie Marijampolės kliošturiuje, galėjo per tiek metų apšvietimu minių pasirupinti, bet kur jų tie darbai? Kas žino, tegul parodo.

Iš neseniai mirusųjų marijonų kun. M. Gilius, sako, palikęs per 10 tukstančių rublių. Malonu butų išgirsti, kad tie vienuolio, pasižadėjusio turtų nekrauti, pinigai butų paskirti visuomenės reikalams, ypač apšvietimo dalykams sakysime: nors Žiburio mergaičių progimnazijai, busimajai Žemės Dirbimo Mokyklai, arba pavargėlių namams, ar gal kitam dalykui. Tai sutiktų su Marijonų regula.

Užbaigimui apie Marijonus galima pridėti, kad, neskaitant Marijampolės, buvo dar Lietuvoje (Suvalkijoj) jų buveinės Igliaukoje ir Miroslave (Slabadoje). — Prieš keletą metų nuo valdžios buvo parėjęs pranešimas, kad Marijampolės kliošturius naikinamas, žemė ir triobs skiriamos lygiai — mokyklai ir parapijai; bet parapijos sueiga nutarė, kad visi turtai liktų parapijai (suprask klebonijai); taip turbut ir pasiliko.

L.

(Iš "L.U.")

IŠ BARTININKŲ, Vilkaviškio pav.

Praėjusiais metais musų valsčiuje per sueigą buvo nutarta panaikinti degtinės pardavinėjimą. Nutarti pasisekė, bet išpildyti tai toli gražu. Pardavinėja degtinę kaip ir seniaus. Ir štai kokios pasekmės. Per Žolinės atlaidus keli vaikinai taip prisigėrė P. Š. aludėje, kad, sugavę nepažįstamą žmogų smarkiai apdaužė. Gerai, kad žmogelis da suspėjo pasislėpti: butų gal ir nebesugrįžęs iš atlaidų. Tai ką daro degtinė!

K. Bijunėlis.

(Iš "L.U.")

MEDŽIAGA BUSIMAIJAI MUSŲ DIENŲ ISTORIJAI.

Paskutinėse dienose liepos mėn. du pasiuntiniu nuvežė Kaunar

ypatiškai vyskupui įduoti raštą, po kuriuo pasirašė šimtas suviršum Žagarės (Šiaulių pav.) parapijonų. Ištaisius tiktai rašybą, paduodame jį čionai žodis į žodį.

"Jo Excelencijai Žemaičių vyskupui.

Kaip tik pagarsėjo, kad į Žagarę bus atkeltas Šakynos klebonas Račkauskas, dalis Žagarės parapijonų siuntė vyskupui prašymus, kad Račkausko neatkeltų. Bet vyskupas per kleboną Tamošaucką liepė Žagariečiams klausyti vyskupo ir priimti kunigą Račkauską, o paskui, jei napatiks, parašyti vyskupui. Todėl dabar visi męs pasirašę prašom Šviesiausio Vyskupo išklausyti musų nužemintą meldimą ir duoti mums kitą kleboną. Męs aprašysim Šviesiausiam vyskupui kunigo Račkausko darbus ir tikimės, kad Tamsta pats pamatysi, kad męs nebereikalo kelintą kartą prašom dvasiškos valdžios kito vadovo.

Visų pirma męs nebežinom, ar pasnikai panaikinti, ar ne. Prieš gavėnią mums buvo iš ambono apskelbta, kad pasnikai palengvinti ir buvo pasakyta, kokios dienos reikia sausai pasnikauti. Pirmą dieną sekminių kamendorius užsakė metų čvertį ir pasakė, kad galime valgyti su pienu. O antrą dieną sekminių klebonas Račkauskas vėl užsakė metų čvertį ir liepė sausai pasnikauti. Ir per spaviednę klebonas bara ir kolioja mus, jei pasisakom, kad nepasnikaujam.

Pradžioj mojaus kamendorius buvo išdalinęs vaikams poteriams mokytis katekizmo knygeles, kurių vieną prie šio rašto pridedame. Vieną pėtnyčios dieną klebonas bažnyčioje ėmė vaikus poterių mokyti. Vaikai atsakinėjo kaip knygutėje rašyta ir kaip kamendorius buvo mokinęs. Klebonas išpeikė kamendoriaus mokymą, išpeikė knygutes ir pasakė, kad vestų vaikus pas klebono pročką, jį išmokisiant kaip reikiant. Klebonui parėjus namon, nuėjo pas jį Monika Adeikyčia, Barbora Gasparaityčia, Barbora Kalekdryčia, Magdalena Vališauskienė ir Barbora Ivoškienė, kurios buvo suėmusios svetimus vaikus prie spaviednės privesti, ir dar Dilbinų sodžiaus Kukpšas. Visi jie prašė klebono, kad leistų kamendoriui vaikus mokyti, bet klebonas pasakė, kad neleisiąs, kad jei kas ir mokysis pas kamendorių, bet dar reiks ir pas pročką nuvesti, o kitaip nepriimsiąs spaviednės.

O apie knygutes pasakė, kad jos vyskupo neužtvirtintos, kad kunigai žmones tik apgaudinėja, kad spaviednei prieiti nereikia nėkokių knygų. Antrą dieną sekminių klebonas iš ambono vėl pasakė, kad poterių mokyti vestų pas jo pročką, kad reikia tik žinoti 5 dalis spaviednės, daugiau nieko, ir kad skaityti mokėti nėmaž nereikia, ba jei visi mokėsime skaityti, kas tuokart mums duoną uždirbs? Po sekminių vieną dieną ant šventoriaus klebonas pasakė, kad su kamendoriaus duotais katekizmais eitų ant rinkos mokytis, o ant šventoriaus, kad nebutų tokių knygučių. Šitai girdėjo tarp daugelio kitų žmonių ir pirmiau minėtos moters. Kas mokėsi poterių pas kamendorių ir nuo jo gavo korteles, tų klebonas prie spaviednės nepriėmė; tiejie buvo su Mikolo Adeikio vaiku ir su kitais.

10 d. berželio Aleksandra Danta norėdamas išmėginti klebono pročkos mokymą, štai ką padarė: Dantos žmona, pasiėmus savo 8 metų vaiką katekizmo dar nėmaž nemokytą, kartu su Žiurių sodžiaus Adomavičienė nuėjo pas klebono pročką ir prašo, kad vaiką privestų prie spaviednės. Pročka iškarto nesutiko, bet kada jai padavė pusę rublių ir pyrago už 10 kapeikų, tada pročka sutiko ir nuėjus pas kleboną tuoj atnešė kortelę, kad spaviednės gali tuoj eiti, tik kad prie komunijos be rudens neitų. Dantienė ėmė prašyti, kad tuoj prileistų ir prie komunijos ir pažadėjo užtai dovanų. Tada pročka nusivedė Dantienės vaiką pas kleboną ir už trumpos valandėlės vaikas atėjo su kortele, kad gali tuoj ir prie komunijos eiti. Žinoma: Dantai vaiko nė prie spaviednės, nė prie komunijos nevedė.

Prie klebono Tomašausko buvo leista bažnyčioje giedoti lietuviškais žodžiais. Kamendorius Steikunas su vargamistra buvo sutaisę chorą. Klebonas Račkauskas liepė pradėti giedoti "macną" ir daug kartų iš ambonos barė žmones, kam gieda bažnyčioje bedievių pramanytais žodžiais. Vieną nedėldienį klebonas pasišaukė pas save po visam giedorius ir pavaišinęs juos alum ir cigarais pagyrė, kad po juo einą. Bet giedoriams pasakius kad jie giedos taip, kaip giedoję, klebonas užpykęs išvarė juos iš klebonijos ir užgynė, kad nėmaž nebegiedotų. Šitų giedorių pavardės: Kastantinas Nainis, Aleksandra Danta, Ogiala, Makeveckas, Mikolas Adeikis.

Klebonas Račkauskas vaikus mokydamas ant šventoriaus visada ruko cigarus. Daug kartų rukė paperosus špacieruodama ant šventoriaus kaszin-kokia poni ar pana iš klebonijos. Kleboną rukant matė visi vaikai, katrie mokės poterių, o klebonijos ponią matė Mackevičia ir kiti.

Kad ir nemokyti esam, bet numanom, kad klebonas Račkauskas nevisada elgiasi teip, kaip pridera kunigui, todėl nužemintai prašome Šviesiausio vyskupo, kad duotum mums kitą dušių ganytoją.

Seka šimtas suviršum parašų!!

("V.Ž.")

MOKYKLĄ UŽMIRŠOM.

Iškovojus mums spaudą, antrasai eilinis kulturos klausimas tai savos, tautiškosios mokyklos sutvėrimas nuo apačios ligi pat viršunių. Šio antrojo uždavinio didumas is svarbumas visiems aiškus.

Išties, jeigu spauda yra pirmutinė musų gadynėj sąlyga kulturinio tautos gyvenimo ir plėtojimosi, tai tautiškoji mokykla yra antroji, be kurios ji negali pasekmingai plėtotis ir kelti savo kulturą.

Reikalavimas tautiškosios mokyklos, — nuo apačios ligi pat viršui, nuo pradedamosios mokykos ligi universitetui — viešai praskambėjo garsiuose 1905 metuose. Neužmirštini nuopelnai Lietuvių Mokytojų Sąjungos įsteigėjų ,kurie pasistatė sau vyriausiuoju uždaviniu šį klausimą judinti, aiškinti žmonėms jo butinumą.

Praužė vėtra. Užstojo slogi tyla. Viskas prislėgta. Bet gyvenimas nestovi ant vietos. Kas nori gyvuoti, tur žengti pirmyn, nors ant jo kelio stovėtų dangų remianti kalnai, ar peklą siekiančios skriodės.

Kągi męs darome tautiškosios mokyklos sutvėrimui? Ar naudojamės bent tomis tiesomis, kurias įgijom kovos ir audros metu? Ar daug įsteigėm privatiškųjų mokyklų išguldomaja lietuvių kalba? Ar išnaudojame priderančiai lietuvių kalbos teises valdžios mokyklose?

O teisės. tos siaurutės, menkutės teisės tapo įgytos sunkiomis, brangiomis aukomis. Ne vieta čionai joms minėti!....

Pažiurėkim: musų artimiejie kaimynai lenkai ir latviai ar taip naudojasi įgytomis teisėmis? Jie sėte užsėjo savo kraštą įvairiomis mokyklomis prigimtąja kalba. O męs?!....

Męs, be Marijampolės mergaičių progimnazijos, daugiau nė nejsteigėm mokyklų išguldomąja lietuvių kalba. Męs vis dar laukiam.... turbut, kol mums visai užgins taisytis savas mokyklas.

Toliau, ar jau turime užtektinai vadovėlių lietuvių kalba?

Šia, jau treti metai, kaip skelbiamas konkursas vadovėlių parašymui. Ir kągi? Ar daug suteikėm musų mokyklai tinkamų vadovėlių? Stačiai gėda pasakyti — vosnevos keletą. Ir kokių? Iš penkių vos vienam konkursų komitetas teatrado galimu paskirti pilną premiją (Bendoriaus ir Daugirdo "Aritmetikos vadovėliui"). Tarpe premijuotųjų vadovėlių atrandame dagi tokius, kaip Mačiaus geografijos vertimas (iš rusų kalbos). Stebėtina, kaip galima buvo ne tik premijuoti, bet dagi priimti konkursan ne originališką darbą, — juk tai prieštarauja pačiai konkurso idėjai. Matomai, musų inteligentai neįstengė pristatyti geresnių vadovėlių. Parodė, ką gali!

Išties, šiurpuliai paima, žiurint į musų ateitį, kurie taip esam atsilikę užpakalyje kitų tautų apšvietimo dalykuose ir tiek mažai darom jo pakėlimui.

Ką gi męs darom tautiškosios mokyklos sutvėrimui? Kol kas kaip ir nieko. Varžomės tarp savęs, vieni, norėdami padaryti musų mokyklą (kurios beveik kaip ir neturim) pirmeiviška (be kabliukų), kiti "pirmeiviška" (su kabliukais), — o tuo laiku žinomasai "tretysis" galingesnis už mus užima atgal taip sunkiai užkovotas musų pozicijas.

Atsiminkim, jog spaudą įgijome tik visos tautos pastangomis, visos nuo kairės lig dešinei. Tarp kairiųjų ir dešiniųjų tebuvo skirtumas kovojimo budo. Jeigu kairieji buvo prišakyj ir šaudė į priešą smarkiais Tilžės spauzdiniais, tai dešiniejie, eidami užpakalyj, bombardavo jį maldaknygėmis ir šiaip knygomis ne kirilica, bet tuo pačiu šriftu ir ten pat, kur ir smarkiejie atsišaukimai.

Tautiškos mokyklos pastatymas priguli prie tos pačios ryšies veiksmų, ką ir spaudos išgavimas, ir atlikti tai tegalima vien visos tautos spėkų įtempimu. Visi turim atstovėti viens šale kito. Vidurinis trinimasis tarp įvairiausių grupų (kuopų) buvo ir bus. jis reikalingas, bet reikalingas bendras ėjimas, kur galima prie vieno tikslo, rasi įvairiais keliais, o ne trepsėjimais ant vietos. Kitaip niekados neturėsim tautiškosios mokyklos, kaip ne butume įgiję spaudos.

Vienas kovotojų už tautiškąją Lietuvos mokyklą.

("V. Ž.")

IŠ AMERIKOS.

REIKIA LEIDIMO KRIKŠTYNAS KELTI.

Waterbury, Con. Kadangi čia tankiai pasitaiko muštynės krikštynose ypač terp italijonų, lenkų, o gal ir terp lietuvių, tai miesto valdžia išleido padavadijimą, kad leidimas kelti krikštynas butų išprašytas nuo policijos pirm laiko. Į krikštynas ne leisti muštynių bus atsiųsti policistai.

SUGRĄŽINO BANKIERIŲ.

New York. Ant garlavio Afgan Prince čia likosi iš Brazilijos sugrąžintas Clevelando bankierius Boneli. Jis mat su italijonų sudėtais 30000 dol. išdumė iš Clevelando į Braziliją, bet Brazilijos valdžios jį išdavė. Mat prigavėjų valdžios niekur neapgina.

NELAIMĖ SU NAUJU ORLAIVIU.

Washington, D. C. Bandant čia toliau Orville Wrighto orlaivį, atsitiko nelaimė: vienas sparnas nulužo ir mašina nužnėdė lygsvarystą ir nupuolė nuo 75 pėdų augščio. Prie to pats Wright ir leitenants Selfridge likosi pavojingai apkulti. Selfridge sužeistas mirtinai, Wrightą daktarai pasitiki nuo mirties išgelbėti.

DIFTERIJA.

Greensburg, Pa. Čia terp vaikų ypač pradėjo smarkiai siausti difterija. Tulas mokyklas uždarė. Mat dėl stokos lytaus truksta vandens išplovimui miesto kanalų, o tas prisideda prie smarkesnio ligos besiplatinimo.

GERA DABOTOJA.

San Diego, Cal. Ligonių prižiurėtoja, 19 m. Marė Arthur apreiškė, jog ji per neapsižiurėjimą, davė ligoniams gerti vandenį su nuodais, nuo kurių 3 ligoniai pasimirė, o daug yra dar pavojingai sergančių.

EXPLIOZIJOS.

Sedalia, Mo. Čia atsitiko baisi parako expliozija, kurios 12 ypatų likosi užmuštų.

McAlister, Okla. Perkunas trenkė čia į parako krautuves ir pagimdė expliozijį, kurios viena ypata tapo užmušta, o aštuonios sunkiai sužeistos. Tulas aplinkinių namų skaitlius expliozijos likosi sugriautų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Chicago, Ill. Sustreikavo 400 darbininkų, daugume italijonų ir slovakų Northwestern geležinkelio, kadangi jiems numažino algas ant 25c. už dienos darbą.

¶ Harrisburg, Ill. Darbai eina pusėtinai. Dirba beveik kiekvieną dieną. Uždarbiai ne vienodi, kaip visur kasyklose. Žmonių čia privažiavo iš visų šalių, bet daugelis nori išvažiuot.

¶ Big Moddit, Ill. Kasyklose No. 1 dirba ne kasdien, tai vos maistui galima uždirbti. Kasyklose No. 12 dirba kas dieną, bet kad kasyklos prastos, tai nieks ne nori eiti dirbti. Čia yra 14 kasyklų, bet visos po mašinoms, dirbanti kasyklose nenori po joms dirbti. Dabar neverta vižiuoti darbo jieškant nė į Harrisburgą, nė į Big Moddit.

¶ Sharon, Pa. Streikuoja darbininkai Briggs Sealency dirbtuvių. Vietoj streikuojančių dirbtuvių savininkai gabena streiklaužius.

¶ Connellsville, Pa. Fricko Co. žada uždegti 75% kokso pečių; jeigu tas atsitiktų, tai pritruktų darbininkų, reiktų juos gabenti iš Europos, nes amerikonai nenorės dirbti už tas algas, kokias jiems kompanija nori mokėti.

¶ Altoona, Pa. Altoona plieno dirbtuvėse nuo ateinančios sanvaitės prasidės darbai. Pennsylvania geležkelis pagarsino, jog varstotuose darbininkai nuo dabar dirbs 50 valandų sanvaitėj.

¶ Hummbal, Mo. Sustreikavo čia 300 darbininkų, daugume ateivių, Portland Cement Co. Jie reikalauja po 14c. už prikrovimą vieno karo; iki šiol gaudavo 12c.

¶ Whitinsville, Mas. Čianykščios medvilnės dirbtuvės pagarsino, jog pailgina darbo laiką nuo 40 val. iki 50 val., o numažina darbininkų algas.

¶ New York. Uniformų dirbtuvėse, kur dirba dukterys ir moterys veteranų, numažino algas.

¶ Bellefountaine, O. Katilioriai Big Four geležkelio, kurie buvo sustreikavę 15 d. liepos, atšaukė streiką ir sugrįžo prie darbo.

¶ Gallifulis, O. Organizuoti cigarų dirbėjai sustreikavo; jų vietoj dirbtuvių savininkai parsitraukė streiklaužius.

¶ Columbus, O. Veik visose anglių kasyklose rytinio Ohio dirba pilną laiką.

¶ Wheeling, W. V. Visose prigulinčiose prie unijos cigarų dirbtuvėse dirba pilną laiką.

¶ St. Louis, Mo. Pasibaigė čia streikas vagonų talsytojų Missouri Pacific geležkelio, kuriame dalyvavo 2000 darbininkų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGO, ILL.

Susitvėrusi tarp lietuvių Chicagoj tam tikra taryba išliuosavimui draugo J. J. Pureno nuo Rusijos caro valdžios nagų, praneša visuomenei, kad pagal gautas žinias iš New Yorko, jau visai baigiasi laikas rinkimui parašų po Petition for Pouren. Tarybos komitetas praso draugų parašų rinkėjų pasiskubinti rinkti parašus ir sugrąžinti sekretoriui S. Dargužiui, 150 W. 18th st., arba pasiųsti tiesiog į New Yorką ant vardo Dr. Paulo Kaplano, 230 E. Broadway st.

Kartu pranešu visuomenei, kad rinkti aukas naudai viršminėtos tarybos suteikta tik tam tikriems rinkėjams: J. Grigalevičiai, A. Andrijauskui, J. Švermickui ir T. Tamošauskui, jiems išduoti paliudijimai su parašais komiteto.

Ateinantis tarybos susirinkimas atsibus nedėlioj, 27 d. rugsėjjo, p. Radavičiaus salėje, ant 33 gatvės pn. 942.

Tarybos komitetas.

IŠ KENSINGTON, ILL.

Kensingtono lietuviška Visų Šventų parapija, po vadovyste kunigo Serafino, pastatė muro bažnyčią ir mokyklą. Atidarius šį rudenį mokyklą, lietuviai pradėjo siųsti savo vaikus, tikėdami, kad jie joje geriaus bus išmokyti ne kaipo svetimtautiškose mokyklose. Pirmiaus Kensingtoniečiai priversti buvo siųsti savo vaikus į svetimtaučių mokyklas, nes savo neturėjo, nekurie dar ir dabar nežinia dėl kokios priežasties leidžia savo vaikus į svetimtaučių mokyklas. Lietuvišką mokyklą lanko dabar 70 vaikų.

Petras Gintautas.

IŠ BROCKTON, MASS.

9 d. rugpiučio (argi tai po pusantro mėnesių laikas rašyti? Red.) buvo Šv. Roko draugystės mėnesinis susirinkimas. Pribuvo So. Bostono lietuviškos parapijos komitetas ir užkvietė draugystę dalyvauti 7 d. rugsėjo pašventinimo bažnyčios apeigose. Draugystė pažadėjo dalyvauti pilnoj parodoj. Buvo nutarta važiuoti specijališkam traukinyj, bet atėjus laikui važiuoti, ne buvo ne tik specijališko traukinio, bet ne buvo nė karų. Brocktono Šv. Roko draugystė turi 400 sanarių, o ne galėjo išsirupinti specijališko trukio! (bet vis tai tik draugystę, o ne visuomenę apeinanti dalykai. Kaip maršalka ėjo, tas jau tik jį patį gali apeiti. Red.). Vedėjas pirmutinis nežinojo nė kur eiti; tik vadovystę paėmus Norkui, brocktoniečiai suėjo į tvarką.

D. Negeris.

IŠ KENOSHA, WIS.

13 d. rugsėjo mėn. buvo pirmas lietuviškas piknikas. Žmonių prisirinko daug ir iš aplinkinių miestelių: iš Racine, Wis., atšilankė draugystė šv. Kazimiero iš Waukegano, Ill., buvo ne mažai lietuvių. Piknikas prasidėjo pirmą valandą po pietų, pasibaigė vidurnaktyj. Smuikininkai griežė maršus ir šokius, jaunikaičiai su skaisčiomis lietuvaitėms šoko. Šokėjams pareikalavus, smuikininkai nekuriuos maršus net po tris sykius turėjo griežti.

Kenoshos lietuvių choras "Lietuvos Kanklės" padainavo keletą lietuviškų tautiškų dainų, tarp kurių gerai nusisekė: "Sveiki broliai lietuvninkai", "Saulutė raudona"; tulos dainos ne gerai pasisekė.

Darbai pas mus eina vidutiniškai, bet pribuvusiam darbas sunku gauti.

Merkurius.

IŠ CAMBRIDGEPORT, MASS.

Čia lietuvių gyvena apie 1500. Turi jie pašelpinę draugystę vardu "Lietuvos Sunų". Į ją priguli apie 200 narių, yra 104 sisidedanti iš vyrų ir 138 kuopa S. L .A. iš moterų ir merginų; yra L. S. S. kuopa, kuri stengiasi platinti apšvietą tarp brolių lietuvių. Dabar 71 kuopa L. S. S. parengė prakalbas 16d. rugsėjo. Klausytojų prisirinko apie 400 . L. Grikštas iš So. Bostono kalbėjo apie senovės gyvenimą, apie žmonių skurdą. S. Michelsonas, "Kelevio" redaktorius kalbėjo apie carą Miką ir revoliuciją. Jis nurodė caro biaurius darbus ir linkėjo jam galo, nes caras daugiau žmonių kraujo prilakęs negu jam reikia. F. Bagočius kalbėjo apie socijalizmą ir aiškino kokiu budu galės įvikti socijalizmo tvarka. P. Kazakevičienė ir S. Šidlauskiutė dekliamavo eiles. Klausytojai buvo užganėdinti, padėkavojo kalbėtojams ir dekliamatorėms delnų plojimu.

Čia yra 2 lietuviškos valgomų daiktų krautuvės, o dabar P. Bartkevičius uždėjo drabužių krautuvę ant 719 Main st.

Darbai pradeda geriau eiti, bet vis daug žmonių neturi darbo ir negali jo gauti.

Skaitytojas.

IŠ RAYMOND, WASH.

6 d. rugsėjo susirinko mažas burelis lietuvių pas A. Mince. Apart kitko, kalbėjome apie padėjimą musų tėvynės. Nors šiame sunkiame krizio laike mažai kas tesiskubina su pašelpa jai, nutarėme, po kiek galint, paaukaut. Trumpame laike sumetėm $11.00. Paskui dar K. Seredžius ir A. Mince perėjo per stubas gyvenančių čia lietuvių ir dar surinko $5. Pasidarė $16.00, kuriuos pasiuntėm Polt. Kank. kasieriui J. J. Paukščiui. Paskyrėm juos pusiau: politiškiems Lietuvos kankintiniams ir beturčiams lietuviams moksląeiviams "Aušros" draugystės fondan. Vardan moksląeivių ir kankinų ištariu aukavusiems ačiu.

Malonu žiurėti, kad ir čianykščiai lietuviai pradeda suprasti svarbesnius reikalus — šelpia nuskriaustą tėvynę.

Darbai čianykščiose lentų piovyklose prasidėjo 1 balandžio ir dirba pilną laiką, tik šiame mėnesyje sumažėjo darbai, bet yra viltis, kad vėl pasigerįs. Moka $1.75 už 10 val. darbo.

K. Seredžius.

IŠ BISBEE, ARIZONA.

Vario kasyklose darbai nekaip eina. Iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti, nes ir čion be darbo yra keli šimtai žmonių; nėra vilties, kad pradėtų geriau dirbt iki rinkimų.

Lietuvių yra čia apie tuzinas. Jie labai malšiai laiką praleidžia. Skaitymo nemyli, gailisi pinigų, o karčiamose kaip katrie po pėdei viską palieka, paskui eina, bučiuoja maušai rankas, kad kredituotų iki pėdei.

Varnelis.

IŠ TORANTO, ONT., CANADA.

Ar galima korespondencijoms tikėti?

No. 35 "Lietuvos" patilpo neva korespondencija iš Toronto. Tam straipsnelyj nė 4-ta dalis nėra teisybės. P. Torontietis rašo tarp kitko, "kad iš kitur draugai pribuvę užsimanė čianykščią draugystę šv. Juozapo išardyti". Ką p. T. niislydamas tą rašė? Juk tik draugai iš kitur pribuvę draugystę šv. Juozapo norėjo ant geresnių pamatų pastatyti, bet ne draskyti. Toliaus jis rašo, buk draugai nutarė, kad čarterio nereikia. Draugai netarė, kad čarterio nereikia, tik nutarė, kad teip umai nereikia, kol da iždas menkas. Toliaus p. T. rašo, buk atsirado tuli "piktadėjai" lietuviai, pradėjo tverti kitokias draugystes, kliubus laisvamanių ir tt. Kas čia parašyta, tai sunku suprasti. Kas yra tie "Kliubai Laisvamanių" ir kas juos tvėrė, keli likosi sutverti? Mat tuli draugai norėjo draugystę šv. Juozapo padaryt laisva (dabar į ją gali prigulėti tik Romos katalikai, kiti negali prigulėti), taigi, kad galėtų prigulėti kiekvienas lietuvis be skirtumo tikėjimo ir ją suvienyti su 174 kuopa S. L. A. Už tą kilo neužsitikėjimas, viršininkai šv. Juozapo draugystės smarkiai laikėsi romizmo. Todėl nebuvo kas daugiaus daryti, tik mislyti apie tvėrimą kitos draugystės. Toliaus Torontietis, rašydamas apie susirinkimą 16 d.rugpiučio,sako,jog pirmsėdis kalbėjo apie tautiškus ir darbininkiškus reikalus, apie uždėjimą knygyno, ir užmanė, kad draugystė prigulėtų prie S. L. A., buk tuli draugai pradėjo stalus daužyti, ir trepsėt, rėkti, klykti ir tt., buk net svetimtaučiai pradėjo per langus žiurėt. Ant ko pasiremdamas, šitą p. Torontietis papiešė? Turbut norėjo laisvės reikalaujančius draugus purvais apdrabstyti? Męs galime tiek pasakyti, kad viršminėtos draugystės pirmsėdis tiek mano apie tautiškus ir darbininkiškus reikalus kiek ilgveidė apie pipirus. Teisybė jis sakė, kad: žąsįs Lietuvoj per Nemuną plaukė. Tai visa jo kalba buvo. Negalima nuo pirmsėdžio nė reikalauti per daug, nes jis nė jokio laikraščio neskaito, į jokią tautišką organizacija nepriguli. Pereitą rudenį K. Š. vos prikalbėjo "Lietuvą" užsirašyti ant pusmečio, dabar vėl turbut sustabdė, o apie knygyną tai nėra nė ką kalbėti. Prie kokio S. L. A. pirmsėdis užmanė, kad draugystė prigulėtų? Juk jis per stubas vaikščioja ir pasakoja, kad nieks nesirašytų prie tos vienybės (suprask prie S. L. A.), kad niekas ten nepriguli kaip tik visoki bedieviai ir kad ta vienybė teksianti žydeliams. Klausiu p. Torontiečio, kas ant to susirinkimo stalus daužė, rėkė, klykė, trepsėjo ir kas per langus žiurėjo? Torontieti, argi negėda tokius išmislus rašyti, žmonis purvais drabstyti? Nežiurint į tą tamsybės apaštalų putojimą, pasisekė mums sutverti 23 d. rugpiučio draugystę vardu "Lietuvos Brolių". Ji turi prigulėti prie S. L. A. 174 kuopos. Kiekvienas draugas mokės 50c. ant mėnesio į draugystės iždą, ir kas bertainis metų bus atrokuota po 50c. iš draugystės iždo ir mokėsis į S. L. A. iždą. Pašelpą sergantis draugas gaus iš draugystės iždo, o posmertinę iš S. L. A. Į "Lietuvos Brolių" draustę ir 174 kuopą S. L. A. gali prigulėti kiekvienas be skirtumo tikėjimo.

Davatkos vaikas.

SUSIVAŽIAVIMAS LIETUVIŲ AGENTŲ.

Lietuviai šifkorčių agentai turės antrą susivažiavimą New Yorke 27 dieną rugsėjo, ant kurio apkalbės tolesnį užlaikymą keliauninkų namo, kuris tapo įkurtas pereitą gegužio mėnesį New Yorke ir kuris pasirodė dideliai naudingas ir patiems pakeleiviams, ir agentai prie jo prigulinti yra be rupesties, paleidę savo pasažierius į kelionę, nes žino, kad pasažieriai bus priimti New Yorke ir pristatyti ant laivo ant kurio jie važiuoja į Lietuvą. Dar tik mažesnė dalis lietuvių agentų priguli prie šitos organizacijos, todėl kviečiam visus agentus pributi ant šito susivažiavimo ir prigulėti prie agentų vienybės, kad kiekvienas galėtų apsaugoti savo pasažierius nuo lupikų ir suteiktų patogesnę kelionę saviemsiems. Kas negali pributi dėl tolumo ,gali rašyti ant žemiau paduoto adreso, o apturėsite visą imformaciją ir galėsite prigulėti. Kurie gali atvažiuoti, butų labai velytina, kad pributų. Po susivažiavimui apskelbsime tuos, kurie rupinasi gerove pasažierų, prie tų žmonės galės drąsiai kreiptis su kelionės reikalais.

M. Paltanavičia (Sekr. L.A.)
15 Millbury st.,
Worcester, Mass.

ŠELPKIME MOKSLĄEIVIUS.

Visi sutiksime, jog be mokytų žmonių neturime nė mokytojo, nė daktaro, nė inžinieriaus, nė filologo (— kalbų žinovo), nė literato. Be mokytų žmonių tuojaus sustotų visa pažanga pirmyn ir gyvenimas pastotų nepakeltinu. Su pastaba ir gailesčiu skaitome istoriją kaip sunku buvo žmonėms gyvent 100,500 ar 1000 metų atgal kada mokytų žmonių buvo labai mažai ir tie patįs tankiausiai didžturčiams pataikavo. Darbo žmogui mokslu buvo "kančius" ir paniekinimas tankiai žemiaus gyvulio, nes žmogus prigulėjo nuo malonės savo pono ir valdono.

Turbut jokia tauta neturi teip mažai mokytų žmonių kaip lietuviai. Didžiausia stoka yra mums žmonių iš visokio mokslo šakų, o labiausiai medicinos — daktarų, pedagogų — gerų mokytojų ir literatų — raštininkų. Bet nereikia užmiršt, jog kitos tautos visas savo pajiegas stato, idant turėtų kuodaugiausiai mokytų visokiose mokslo šakose, nes jos supranta, jog ištiriant ir pažįstant gamtos paslaptis, darosi lengvesniu gyvenimas ir dėlei palengvinimo savo gyvenimo kiekvienas prisideda nors su maža auka šelpimui moksląeivių, tai steigimui visokių augštesnių mokyklų, nes supranta, jog mokslas tai turtai ir galybė. Pas lietuvius tas svarbiausias reikalas atmestas, nes mokslo reikalams, šelpimui moksląeivių, aukaujama teip mažo skaitliaus žmonių, kad apie sušelpimą vieno ar kito moksląeivio, kuris be laužymo galvos ką valgys ir kur nakvos, kuris be rupesčio apie gyvenimą galėtų užsiimti vien mokslu, nėra nė kalbos. Musų tokis neatbojimas, apleidimas moksląeivių, atšaldo ir užkietina tuos,kurie tikėjosi pašelpos, o negavo ir su didžiausiu vargu pabaigę mokslą, nusikreipė nuo savųjų, išmėtinėdami: "Jųs nešelpėte manęs, aš jums nieko nekaltas". O kurie neatšalo, neužkietėjo, suprato savo brolių nesusipratimą — nešelpimą, tie šiądien jau kapuose, kaip Kudirka, Vaičaitis, Višinskas, Biliunas ir kiti, ir męs jų raudojame, kelintas ir grąšį aukaujame ant paminklo tiems geriemsiems — numirusiems.

Šelpimui moksląeivių turime "Žiburėlio" draugystę Lietuvoje ir "Aušros" draugystę Amerikoje. Apie "Žiburėlio" draugystės narių daugumą nieko nežinau. "Aušros" draugystės narių skaitlius neviršija nė 40, kurie mokėdami po 25c. kas mėnuo, metuose sudeda $120 — vienam moksląeiviui pusei metų pragyventi. Pridedam S. L. A. tiios $200, turėsime viso $320. Taigi Amerikos lietuviškoji visuomenė metuose įstengia sušelpt vieną moksląeivį — ir išrodo, kad mums užtenka įstaigos vardo;turime "Aušros" draugystę šelpimui moksląeivių, turime komitetą, ir rodosi esame atlikę savo pareigas, esame ramųs. Bet teip nėra ir ilgiaus teip neturėtų but.

Lietuviai nėra skupųs su aukomis, tiktai ta bėda, jog vietoje aukaut ant gero, aukauja ant blogo. Nesupranta kame gerovė. Lietuvoje kas metai vien ant girtybės išleidžia arti 4.000.000 (keturių milijonų) rublių. Amerikoje sakykime 400000 lietuvių, metuose prageria tik po $5 kiekvienas, kas padaro sumą nuo $2.000.000 (dvejų milijonų). Jeigu tie 400.00 lietuvių Amerikoje metuose aukautų šelpimui moksląeivių tik po 5 centus kiekvienas, tai sudėtų sumą nuo $20.000 ir sušelptų apie 70 moksląeivių kas metai,vietoje vieno,kur tie 40 narių "Aušros" draugystės su visokiomis aukomis tegali sušelpt.

Taigi visi be skirtumo pastokime "Aušros" draugystės nariais, visur tverkime kuopas, visi dėkime savo pinigėlį šelpimui moksląeivių ir mokslo, o tuomi atliksime savo priedermę, įgysime turtus ir galybę, susilyginsime su kitomis tautomis.

P. Mikolainis.

N. B. Kiti laikraščiai teiksis atkartot.

MOKSLEIVIŲ PASKOLOS RATELIO ATSIŠAUKIMAS Į VISUNOMENĘ.

Kelios savaitės atgal gavau laišką iš Europos nuo įžymaus draugo revoliucijonieriaus P. G., kuris prašo paskolos mokslui pabaigti. Štai iš jo laiško ištrauka:

"Malonus Drauge!

Turiu prie jųsų reikalą — labai svarbų. Buvau kreipęsis į įvairias vietas — į gimines, į pažįstamus, į draugus, į moksleivių sušelpimo draugijas, prašydamas padėti man pinigais; nes užsieniuose gyvenant nėra iš ko užsidirbti. Draugai amerikiečiai sušelpė šiektiek; Lietuvoje esanti draugija "Šviesa" davinėjo šiokią tokią stipendiją. Bet dabar pašalpos išsibaigė. "Šviesa" nebepajiegia daugiaus pinigų siuntinėti, nes valdžios persekiojimai, kunigų agitacija ir skundai sustabdė kuone visą darbą. — Taip tatai palikau be jokios paramos, be jokių šal-

tinių. Šiandien užsibaigė antras mokslo pusmetis. Turėsiu mokinties dar dvejus metus, iki pabaigsiu universitetą. Man reikia į metus turėti nemažiaus 400 rub.; vargingai gyvenant, iš jų dar užsimokėčiau ir už mokslą, knygas ir tt. Manau, kad tokią sumą nepersunku butų bent kam paskolinti. Išėjęs mokslą ir užsidirbęs, sugrąžinčiau ją kaip greitai galėdamas. Tatai, ar nesurastum tarpe pažįstamų žmonių, jei ne vieną, tai kelis, kad suskolintų viršuj pažymėtą skaitlinę? Jeigu nevisą sumą, tai nors kiek. Visgi butų gerai. Drauge, dalykas eina apie tai, ar galėsiu gyvent ir dar dvejus metus mokykloj, kad užbaigti universitetą ir paskui (vėl rasi) darbuoties darbininkų labui, ar turiu to viso išsižadėti."

Toliau sako: "Prašau ne aukos, bet paskolos, kurią atiduosiu, kaip tiktai galėsiu užsidirbti! Amerikiečiams dėkavoju už aukas, kurias nekartą dėjo man. Bet iš aukų gyventi negalima. Reikia, mano padėjime esant, tikro šaltinio. Todėl, prašau paskolos. Meldžiu, drauge, pasiteirauti. Kitokio išėjimo aš neturiu. Norėjau tą reikalą apskelbti laikraščiuose, bet negaliu".....

Tas draugas labai gerai yra mums daugeliui žinomas, ir kad jis pagelbos yra užsitarnavęs, to žinantis jį neabejos. Bet bene tik tas vienas tokiame kritiškame padėjime? Yra ir daugiaus.

Kaip žinom, męs daugiausiai esam "plikiai beskatikiai". Mat kas pinigo negarbina, į jį netiki, tą pinigas ir apleidžia. Todėl surasti žmogų, kuris apsiimtų tiek pinigų paskolinti, sunku. Atsakyti tam draugui pagelbą ir palikti jį ant Dievo apveizdos, negalima. Todėl sumanėm štai ką.

Kadangi iš draugų nesiranda vienas, du ar trįs su užtektinu ištekliu, todėl užmanėme sutverti "Moksleiviams Paskolos Ratelį" (šitas "Ratelis" nuo "Aušros" draug. skiriasi tuom, kad "Aušra" šelpia moksleivius, "Ratelis" tik skolina). (Ir "Aušra" tik skolina, nes pašelpą, ar stipendiją gavę turi ją arba pinigais draugystei sugrąžinti, arba atsakančiais visuomenės labui nuveiktais darbais. Red.). Nors tuom tarpu M. P. Ratelio programas nėra dar galutinai išdirbtas, tačiaus bent patį tikslą paviršum apibriešiu.

1. M. P. Ratelio tikslas yra priiminėti paskolas ir aukas kaip nuo pavienių ypatų, taip lygiai ir nuo įvairių draugijų. Norint buti pilnu nariu M. P. Ratelio, reikia į mėnesį mokėti arba skolinti 50c.; bet nėra aprubežiuota mokėti daugiaus arba mažiaus kaip 50c.

Pasarga: Kurie siunčia į M. P. Ratelio iždą turi, priimti, ar tai paskola, ar auka; nes skolintojų ir aukotojų vardai ir pinigai bus skyrium užrašyti knygose. Skolintojas savo pinigus negalės atsiimti pirmiaus trejų metų, rokuojant nuo tada, kada paskolino (bent mano tokia nuomonė). Tačiaus, jeigu užtektinai pinigų išde rastųsi, tada norinčiam galima butų ir pirmiaus sugrąžint.

2. Skolinti — "tik skolinti "atsišaukusiems moksleiviams tokiems, kurie jau lanko universitetus, arba kitaip sakant, baigia kokią nors augštesnę šaką mokslo ir, kurie jau yra atsižymėję visuomeniškuose darbuose. Kitas visas programo smulkmenas išdirbs pats gyvenimas.

Pagal didžiumos draugų išsireiškimą, tuomtarpu centro komitetu tapo pripažintas Revoliucijos Rėmimo Komitetas: (J. Šukys pirmininku, V. Černauckas sekretorium, J. O. Širvydas iždininku). R. R. K. tą darbą atlikti prisiėmė.

Ir šiuomi apreiškiu visuomenei, kad M. P. Ratelis jau gyvuoja, jau yra susitvėrusios apie trįs kuopos ,Springfield, Ill.; Brighton, Mass.; Waterbury, Conn.) taipgi yra keletas pavienių.

Dėl geresnės tvarkos patarčiau, kad mokestinę siųsti iždan prieš pabaigą kiekvieno mėnesio; tada iždininkas pasiųs reikalaujantiems, nes tikrai žino, kiek tą mėnesį suplaukė.

Draugės ir draugai! Kuriems apeina dvasiškas ir ekonomiškas musų visuomenės pakilimas, remkim, kiek išgalėdami, M. P. Ratelį. Nes kuomet įgysim musų tarpe daugiaus kelrodžių, tuomet greičiaus apsišviesim, o apsišvietę, geriaus pataikysim savo kasdieninio vargo reikalus aplopyti.

Ikšiol M. P. Ratelio sutvarkinimu daugiausiai užsiėmė: V. Čerdauckas, J. Grinius ir aš žemiau pasirašęs. O dabar su visokiais M. P. Ratelio reikalais kreipkitės prie Revoliucijos Rėmimo Komiteto. kuris apsiėmė apdirbti M. P. Ratelio centro darbą. Jo adresai: pirmininkas — J.Šukys, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.; sekretorius — Černauckas, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.; iždininkas — J. O. Širvydas 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

J. S. Pruselaitis,
17 James street,
Waterbury, Conn.

P. S. Meldžiu ir kitų laikraščių, kad šį atsišaukimą atkartotų.

GARBI REDAKCIJA "LIETUVOS"!

Kas tas yra ir ką tai ženklina? (Skaityk "Vienybę" Nr. 38, 16 rugsėjo, 1908 m.). Negana, kad iki šiol Amerikos lietuviai nesulaukia pilnos atskaitos iš pinigų surnktų revoliucijos reikalams, kurių iš Amerikos į Europą išplaukė apie 60.000 rublių, jau vėl musų veikėjai užmanė naują mintį, ir gal pasitiki ganėtinai pasipinigauti. Štai J. Šukis, V. Černiauckas ir J. O. Širvydas sutvėrė "Moksleivių Paskolos Ratelį" šelpimui garsingo revoliucijonierio p. P. G., kuris kaipo atstovas trankėsi po Ameriką, laikydamas savę neklaidingu. Juk jis, norėdams, butų galėjęs sučėdyti pinigų pabaigimui mokslo, kadangi už atstovystę čia Amerikoje gavo užmokestį nuo Centro Komiteto Soc. Partijos, o jam grįžtant į Europą, lietuviai irgi sumetė ant kelio kelias šimtines....

Dr. A. L. Graičunas.

PIENIŠKI MAISTAI.

Kaip pienas, grietinė, sviestas, suris ir kiaušiniai reikia vartoti tik drauge su kitais valgiais ir jie geriausiai tinka prie grudų, ankščių, — k. v. žirniai, pupos, — vaisių, daržovių ir riešutų.

Pienas ir grietinė reikia laikyti moliniuose sudynuose, ar tai vartojant kuomet yra saldus, ar tai rauginant, nugriebus grietinę ar darant surį. Raugintas pienas sudarytas su tomėtėmis ar citrinų sunka ir ant saulės džiovinta duona yra gaivingu valgiu. Jei pasaldini grietine medum ar cukriniais dalykais, visuomet pasudyk pieną ir įdėk žiupsnelį borakso ar bikarbonato sodos išvengimui veikmės.

Surį reikia valgyti po mažai, atmenant, kad jį reikia jungti su kitais valgiais. Suris tarpintas, virintas ar keptas lengviau yra sugromulioti negu žalias.

Varškė yra padaroma iš rugusio pieno. Nuėmus grietinę nuo viršaus tirštai surugusio pieno, pastatyk puodynę ant karštos krosnies ir užpilk kokias tris kvortas verdančio vandens, paskui supilk viską į krepšį nusisunkti. Pakabink vėsioj vietoj ant nakties. Kaip gerai nusivarvės, gerai išmaišyk ir išminkyk. Pridėk druskos ir užtektinai saldžios grietinės, kad butų pritinkančio tirštumo. Truputį kmynų sėklų galima įmaišyti, kas myli. Smulkiai supiaustyti laiškai svogunų, garstyčių lapai, žalių petruškų, bitkrėslės (gumbažolės) lapai yra tankiai vartojami pagardinimui. Patartina tuluose savotiškuose atsitikimuose nuo privatinių kliaučių. Išvoliok varškę į kukulius. Paduok su salotų lapais, papuoštą su čėrukais. Yra puiku su daržoviniais žalvalgiais ir sausainiais.

PRIESKONIAI IR ŠAKNELĖS.

Yra labai pavojinga vartoti tankiai dilginančius prieskonius; gromuliojimo organai teip prie jų pripranta, kad prastas maistas tarytum be skonio yra. Toksai stovis sugadina norą valgio ir visa virtynė blogumų paseka. Šakniniai prieskoniai neduoda jokio maisto ir nėra reikalingi procesui gromuliojimo sveikame organizmo stovyje. Nors jie tuluose atsitikimuose gali pagelbėti veikmei susilpusių vidurių tuo tarpu, bet jų vienvalinis vartojimas visuomet juos susilpnina ir pasekmė buva ta pati, ką ir nuo alkoholio ar kitų dilgalų—tuolaikinis palengvinimas suatmokesniu ateinamų kančių.

Juodiejie ir baltiejie pipirai ir muškatinis riešutas nereikia vartoti; jie yra veiklus nuodai ir gimdo pavojingas pasekmes net mažomis dalimis imant.

Krienai ir garstyčiai yra artimi giminės ir nėra kenkianti vartojant retkarčiais.

Gvazdikėliai, kvepiantiejie pipirai, muškatiniai žiedai ir cinamonai reikia vartoti po nedaug.

Raudoniejie pipirai, imbiras ir druska turi gydomasias ypatybes ir jų vartojimas vidutiniškose apštyse yra labai pagelbingas.

Uksusas neturi buti vartojamas, kadangi acetinė rugštis, kuri yra jame, labai pavojinga jausliems vidurių audiniams; vietoj jo vartoti geriaus citriną.

Vartojimas kvepiančių žolelių, k.v.: čiobreliai, petruškos, šalavijos, saldusis mėrunas, meta ir česnakas, ir kmynų salierų ir krapų sėklos virale, žalivalgyj, padažale ir tt. yra labai pagelbingi ir veikia kaipo labai lengvi dilgalai.

Vartojant po mažai ir drauge su vaisiais, sekančios žolės bus pagelbingos: cinamonai, muškatiniai žiedai, šapronas, muškatinis riešutas, gvazdikėliai, kvepiantiejie pipirai, citrinos ir apelsinų žievės, teipogi vanilė ir vaisinės pagardinančios sunkos. Kvepiančiųjų žolelių reikia vengti tiek, kiek galima.

TRUMPI NURODIMAI ŠEIMYNOMS KAIP ELGTIS SUSIRGUS UŽKREČIAMA IR LIMPANČIA LIGA.

Sutaisė sveikatos užveizda miesto Chicagos.

Lietuvių kalbon vertė Dr. A. A. Graičunas (Medikališkas Inspet.).

Daug užkrečianių ir limpančių ligų yra gydoma ligonio namuose gydytojo, kuris tik sykį ar rečiaus į dieną ligonį atlanko.

Sveikatos užveizda rado reikalingu suteikti trumpas žinutes šeimynoms, apie užsilaikymą patiems ir užlaikymą ligonio, idant jis kito neužkrėstų savo liga. Žinutės šios nėra prašalinimui gydytojo iš ligonio namų, bet tik papildymui gydytojo nurodymų.

Priežiura ligoje. Visokiame atsitikime užkrečiamos ligos, ligonis jei tik tas yra galimu, turi buti perkeltas suvis į atskirą kambarį, kuriame kiti šeimynos nariai negyvena tuo laiku. Visos gi duris vedančios į ligonio kambarį turi buti uždengtos su marška paklodė, kuri yra gerai išmirkyta ir šgręžta dezinfektuojame (dezinfektuojamiejie vaistai yra užmušanti ir naikinanti užkrečiamą ir limpančią ligą. Antiseptiški vaistai yra tie, kurie naikina pulius ir puvimą) skiedalę. Toji paklodė turi buti taip ilga ir plati, kad uždengtų pilnai skersai ir išilgai ne tik duris, bet ir adverijas ir dar siektų žemę mažiausiai per kokius 2 ar 3 colius ir vusuomet turi buti nuleista; einant gi į ligonio kambarį ranka galima prastumti ir įėjus į vidų kambario vėl užleisti.

Joki rakandai neturi buti laikomi kambaryj, k. v.: kaurai, kilimai, užlaidos, gražmenys, knygos, — žodžiu sakant kambarys ligonio turi buti plikas ir tuščias išskiriant tik tokius dalykus, kokie butinai yra reikalingi ligonio smagumui. Neturi buti katės, šunes ir kitoki mylimi gyvuliai, net ir paukščiukai reikia išnešti iš ligonio kambario, nes visi jie gali užsikrėsti ir kitus užkrėsti.

Išskyrimas, idant butų pasekmingas, turi buti visiškas. Jokia ypata negali įeiti į ligonio kambarį, išskyrus tik tos, kurios prižiuri ligonį ir tosios turi nešioti tokias drapanas, kurias galima butų išplauti ir išvirinti vandenyje. Rankos prižiurėtojo ligonio turi buti kiekvieną sykį numazgotos dezinfektuotu skiedalu, kada tik jis apžiuri ir dasilyti ligonio. Prižiurėtojas turi saugotis, idant neįkvėptų ligonio kvapo, o jei tai butų: difterija ar krupas, ir jei ligonis kosti tiesiog prižiurėtojui veidan, tai jis tuojaus turi šlapiu dezinfektuotu abrusu savo veidą nušluostyti.

Asla ligonio kambaryj negali buti sausa šluojama. Vietoje šluoti prižiurėtojas turi suvilgęs skudurą dezinfektuotu skiedalu ir nugręžęs jį peršluostyti kambario grindis, o vietoje dulkinimo—adverijas, lovą, langus, kedes ir kitus daiktus, paėmęs skudurą ir pašlapindams dezinfektuotam skiedale ir išgręžus, apšluostyti.

Visi indai: bliudai, stiklai, šaukštai, staltiesės, apdengalai vartojami ligonio kambaryje turi buti išvyrinti vandenyje arba perplauti dezinfektuotame skiedale pirma negu juos galima išnešti iš ligonio kambario.

Žolynai atnešti ligonio suraminimui, pasenus, negali but stačiai išmesti iš ligonio kambario, bet reikia pirma įmerkti dezinfektuotan skystyman ir sudeginti.

Užtektinai dezinfektuoto skiedalo turi buti ligonio kambaryje, mediniame, moliniame, stikliniame, ar su gera paliva sudyne, bet ne metaliniame (geležiniame) ypač jei Sublimatas (Hg C l2) yra vartojamas ir tokiame tai skiedąle visi abrusai, nosinės, paklodės, palos ir visi kitokie plojimui daiktai turi buti įmerkiami į dezinfektuotą skiedalą ir nugręžiami pirma išnešimo iš ligonio kambario. Ir tokiame šlapiame stovyje turi buti paimta galutiniam išplovimui, pirma virinimo tyrame vandenyje, o paskui išvirnti ir išdžiovinti. Jeigu gi dezinfektuojamas skiedalas yra padarytas iš Phenoliaus arba karbolinės rugšties, tai tokiame atsitikime nereikia tyram vandenyje perplauti, nes tas skiedalas negadina sudyno.

Visokios išmetos iš nosies ir gerklės: difterijoje, šlakuotoje šiltinėje, krupe, tymuose, kokliuše, turi buti dedamos į vatą, ar čystą skudurą ir tuojaus sudeginamos. Neduok spiauti ar šnypšti ant aslos, ar į kokį sudyną; jei ligonis netyčia nuspiauna, tuojaus paimk gerai dezinfektuotą skurlą ir pašluostyk.

Naktipuodyj reikia visuomet laikyti vienas trečdalis stipraus dezinfektuoto skiedalo, ir išvalyti ne greičiaus, kaip už pusės valandos po vartojimui ir tuojaus vėl pripildyti šviežiu dezinfektuotu skiedalu. Abelnai visokios išmetos ligonio turi buti dezinfektuajama pirma negu pilti į tupyklą ar kur kitur. Toks pasielgimas su išmetomis ypač yra butinai reikalingas, jei ligonis serga uždegimu žarnų.

Atsargumas su ligoniu reikia turėti iki jis ar pasveiks, ar numirs ir iki visas namas nebus gerai dezinfektuotas.

Geras dezinfektuojamas skiedalas yra lengvai pritaisomas iš tam tikrų vaistų ir čia žemiaus paduodame porą jų vardų ir kokiu budu sutaiso: 1) Hydrargyrum Corrosivum Sublimatum (Sublimatas) galima gauti aptiekose pavidale mažų plakštelių, vieną tokią plakštelę ištarpinti šiltame vandenyje. Tokios plokštelės galima gauti tik su parašu ir paliudymu gydytojo, ir reikia vartoti didelei atsargiai, teip kaip gydytojas prisako, nes tai yra aštriausi nuodai ir jei tokio skiedalo nors vieną gurkšnį išgertum, tai tikrai nusinuodytum. Tokia plokštelė paprastai yra sunkumo 15 kviečių grudų ir joje yra grynų nuodų nuo 7 iki 8 kviečio grudų svarumo; jei ją sutarpinti pusėje kvortos vandens, tai pasidarys tas vanduo labai stiprus ir gali jį vartoti visokiems reikalams. Pusė to stiprumo, tai yra vieną plokštelę į kvortą vandens užtenka suvilgymui marškos užtiesimui durų r nusimazgojimui rankų. 2) Penkto nuošimčio karbolinis miešalas yra gana stiprus dezinfektavimui ir jį galima laikyti bile kokiame sudyne nors jis negadina sudyno. Paimk tris valgomus šaukštus tyros karbolinės rugšties ir vieną kvortą vandens, supilk ir gerai išmaišyk, tai bus reikalaujamas stiprumas dezinfektuojamo skiedalo kurį teip pat gali vartoti vietoje pirmojo. Karbolinė rugštis yra yra taipgi nuodais ir tokio skiedalo išsigeręs nusinuodiji ir jį teipgi galima gauti tik su leidimu ir parašu gydytojo ir su juo teip pat atsargiai reikia apsieiti, kaip ir su sublimatu.

Sankrovos, dirbtuvės ir kitos visokios vietos, kur žmonės atsilanko, o jei jos yra sujungtos su gyvenimo kambariais ir jei tokiose vietose suserga užsikrečiama ir limpančia liga, tai apsaugojimui turi buti vienas iš žemiaus paminėtų sumanymų butinai padarytas:

1) Jei susirgusio šeimyna pareikalauja, tai sveikatos užveizda išveža ligonį į ligonbutį, bet niekas kitas negal parvežti ligonio su limpančia ar užkrečiama liga be patarimo paties sveikatos komisijonieriaus.

2) Jei ligonis pasilieka namuose gydytis, tai tas kambarys, kuriame ligonis guli, turi buti uždarytas ir užrakintas, ypač tos durys, kurios veda iš ligonio kambario stačiai į sankrovą, ar vietą, kur žmonės lankosi, ir skylės bei plyšiai su popiera užklijuota. Visi susinešimai tarp ligonio kambario ir sankrovos turi buti pertraukti.

3) Jei nė vienas augščau minėtų sumanymų nėra pildomas, tai sankrova turi buti uždaryta ir žmonės neįleidžiami.

Ilgis užkrečiamybės. Ne galima pasakyti kolei užkrečiamos ligos yra pavojingos visuomeniškai sveikatai, kadangi laikas gali skirtis kiekviename atsitikime, bet sveikatos užveizda nori suteikti nurodymus, kurie yra naudingi visuose atsitikimuose.

Nurodymai čia yra paduoti sulyg geriausių žinovų.

Difterija. Laikas prašalinimo ligonio nuo kitų šeimynos narių turi trauktis iki tolei, kol mikroskopiškas tyrinėjimas parodo difterijos perus. Jei mikroskopas nėra vartojamas, tai lengvame atsitikime mažiausiai 10 dienų po pasveikimo ligonio, ypač kada jau gerklė ir nosis pasiliko sveika. Aštresniuose atsitikimuose trįs sanvaitės po išgijimo gerklės ir nosies.

Jei dar randasi kokios išmetos, kaip ve: iš gerklės, nosies, ausų ir akių, ar kokie ženklai uždegimo inkstų, tai laikas atskyrimo turi buti prailgintas iki tie visi ženklai nesveikatos pranyks.

Šlakuotoji šiltinė. Ligonį visai reikia atskirti nuo kitų šeimynos narių kolei visi besilupimai odos mažais žvyneliais ne nusilups ir jokių ženklų bėgimo iš nosies, ausų, gerklės ar uždegimo inkstų nebus. Laikas lupimosi odos įvairiuoja nuo 4 iki 8 sanvaičių. Lengvesniuose atsitikimuose, kur lupimosi odos nėra beveik patėmijama ir tekėjimas iš nosies, ausų, akių suvis apsistojęs, skrepliavimas nepasirodo ir uždegimas inkstų nėra patėmijama, tai visgi turi pereiti nemažiaus kaip 6 sanvaitės, o sunkesniuose atsitikimuose negreičiaus kaip 8 šanvaitės priverstino atskyrimo ligonio nuo kitų narių šeimynos arba kolei mažiausių ženklų ligos nesiduoda susekti.

Tymai. Yra tai liga terp kudikių ir vaikų. Paprasta apštis mirčių terp kudikių jaunesnių kaip 2 metų yra kas penktas susirgęs. Neretai atsitinka epidemija, kuri išgalabina nuo 30 iki 50 nuošimčių. Atskyrimas ligonio nuo kitų šeimynos narių turi trauktis mažiausiai 4 sanvaites, ir ilgiaus, jei didelis kosulys, ar uždegimas gerklės, nosies, ausų, ar akių buva.

Kokliušas. Teipgi yra dideliai pražutingas kudikių gyvenimui. Paprastas skaitlius mirčių pasiekia dvidešimts penkis nuošimčius pas kudikius jaunesnius kaip vienų metų. Irgi nėretai buva epidemišku ir mirties nuošimtis pasididina net iki penkesdešimties nuošimčių. Mirtis nuo šitos ligos labai yra reta terp vaikų senesnių kaip 4 metų amžiaus. Mieris turi buti apsaugoti kudikius ypač jaunesnius kaip 4 metų senumo nuo užsikrėtimo tymais ir kokliušu. Laikas atskyrimo ligonio nuo kitų šeimynos narių tolei, kol mešlunginis laipsnis kosulio nepereis, kuris paprastai pereina per 8 sanvaites.

Pažandėmis sergantis turi buti atskirtas nuo kitų narių šeimynos, kokią 10 dienų, ar 3 sanvaites, tai yra, kol ištinimas žandų ne prapuola.

Vėjarauplės. Ligonis turi buti atskirtas kolei visi šašai nenudžius ir oda paliks gryna.

Rauplės. Tokius ligonius sveikatos užveizda paima pati į savo globą ir tik tam tikrame ligonbutyje gydo ir prižiuri.

Dezinfekcija. Neprašyk sveikatos užveizdos į savo namus dezinfektuoti, kolei visi ženklai augščiaus minėtų ligų nebus išnykę.

Ligai pasibaigus, sumerk visas paklodes, užvalkalus, abrusus ir visus kitus skalbinius iš ligonio kambario į stiprų dezinfektuotą skiedalą ir kol dar jos šlapios atiduok skalbiman, kur reikia virinti mažiausiai pusę valandos. Apšlakstyk gerai visus kitus daiktus ligonio kambaryj, kaip tai: priegalvius, šieniką ir kitus daiktus su stiprių dezinfektuojamu skiedalu ir padėk ant saulės pavėdinti; vėdyk mažiausai šešias valandas, apvartant džiustančius daiktus ant saulės. Jei šienikas ar patalai yra suteršti ligonio, tai geriausiai yra juos sudeginti. Jeigu gaila butų deginti, tai pasiklausk savo gydytojaus patarimo tame dalyke.

Išmazgok grindis ir visas adverijas ir duris pirma dezinfektuojamu skiedalu, o potam karštu vandeniu ir žaliu muilu, kurį gali gauti kiekvienoje aptiekoje. Atlik tą patį ir su kitais rakandais. Nubrauk sienas ir lubas gerai su disinfektuojamu skiedalu, o paskui išpopieruok iš naujo arba išbaltink. 2 ar 3 dienas laikyk langus ir duris atvirus. Nepamiršk teipgi apmazgoti visas lentynas, šėpas ir visus kitus kampus ir kampelius kur tik dulkės gali užsilaikyti.

Čia paduodame budą dezinfektavimo sveikatos užveizdos vartojamą "Formaldehydo skiedalu".

Kambarys dezinfektavimui yra uždaromas aklinai ir prirengiamas kaip paprastam dezinfektavimui; langai, plyšiai ir skylės užsikemša popiera, viskas kambaryje ant kiek galima su visais rakandais yra išdedama aikštėn, šėpų durys atsidaro, stalčiai išsitraukia r išsimeta viskas laukan; šienikas, paklodės, marėkos, priegalviai ir kiti drabužiai išdžiaujama ant ištiestų virvių kambaryje, arba išdedama ant kedžių — knygos atsivožia — žodžiu, kambarys turi buti teip surengtas, kad gazai dezinfekcijos galėtų prisigauti prie visų jo dalių.

Kiekvienam 1000 kubiškų pėdų kambario erdvės paimk paklodę 2 pėdų pločio, 2½ ilgio ir ištiesk viduryj kambario, potam paimk formalino 8 uncijas (16 valgomų šaukštų) ir apipilk paklodę, kuri sugers visą formaliną be nulašėjimo, Keturesdešimts nuošimčių skiedalo formaldehydinio gazo yra užtektinai 1000 kubiškų pėdų pločio. Vartok tiek paklodžių, kiek pločio reikia dezinfektuoti, viena nuo kits kitos atskirai. Juo prastesnis audimas paklodės, juo geriaus, nes greičiaus išgaruoja. Namas ar kambarys turi buti uždarytas nemažiaus kaip 8 valandas. Šlakštyklos,vartojamos šlakštymui žolynų gali buti panaudotas sušlakštymui poklodės. Deginimas sieros yra neužtektinas ir jis naudos nesuteikia, pertai geriaus suvis nevartoti jo. Mokyklų viršininkai turi nepriimti vaikų mokyklon be tam tikro paliudyjimo nuo sveikatos užveizdos, kad tuose namuose, kur kudikis gyvena liga praėjo.

Pasielgimas laike šermenų. Pasitaikius mirčiai nuo užkrečiamos ar limpančios ligos, lavonas turi buti įdėtas ko veikiausiai karstan, karstas užkaltas ir daugiaus neturi buti atidaromas.

Gėlės neturi buti prie lavono. Šermenys ne turi ilgiaus trauktis kaip 36 valandas po mirimo, ir turi buti daroma privatiškai.

Privatiškais šermenimis vadinasi tie, kuriuose gali dalyvauti namiškiai jau dezinfektuoti ir tik tie, kurie butinai yra reikalingi pagelbon karstininkui (graboriui). Visi kiti, ypač vaikai negali dalyvauti šermenyse. Svečiai nėra leidžiami į užkrestus namus.

Dr. A. L. Graičunas
Medikališkas Inspektorius.

Mažas Feljetonas.

Šit kokie užrašai man pakliuvo į rankas. Paduodu juos žodis į žodį.

Aš jau seniai svajojau pasidaryti dideliu ir žinomu veikėju.

— Bet kaip, kokiais keliais prie to tikslo prieiti — tankiai klausdavau aš savęs.

Ba, vieną gražią dieną dingtelėjo galvon mintis:

— Daryk taip, kaip daro kiti veikėjai ir busi išaugštintas.

Aš gerai buvau prisižiurėjęs, ką daro kiti veikėjai: vaikščioja labai rimtais veidais — nevisuomet, tik tuomet, kuomet mato minios ir kalba nesuprantamus žodžius.

Ir aš taip ėmiau daryti.

Visokiuose susirinkimuose nesigailėjau savo liežuvio, lavinau jį.

Gerai man sekėsi, greitai mano kursas ėmė kilti.

Daugiausiai man padėjo prisirašimas į draugiją "Pramuštgalvis". Šioje draugijoje buvo nebent kokie žmonės: daktarai, inžinieriai, advokatai, buvo ir profesoriai.... Kaipgi, tikri profesoriai! Ir aš turiu universiteto patentą ir esu didelis mokslinčius.

Sykį draugijos "Pramuštgalvis" susirinkime buvo pakeltas labai svarbus ir grynai moksliškas klausimas: "Kokią įtekmę turi avino bliovimas ant lietuvių tautiškojo kilimo?

Juk sunkus klausimas?

Musų mokslinčių galvos nesupuvę, o klausimą rišome, rišome, prakaitavome, prakaitavome ir tik ant galo man pasisekė išrišti klausimas.

Šit kaip išrišau: Męs esame neturtingi ir todėl skurstame. Reikia pradėti vaisinti lietuviškus avinus ir išmokyti juos lietuviškai bliauti. Pasaulis išgirs, kad yra tokie keisti avinai, labai ims žingeidauti ir visi suvažiuos į Lietuvą, o męs jų dykai neįsileisime — nori pamatyti lietuviškai bliaunančius avinus, mokėk pinigus. Ir, žinoma, pinigai, yt upės vanduo plauks į musų kišenių. O praturtėję, viską galėsime padaryti. Reikia tik greičiau griebtis darbo, greičiau reikia pradėti veisti lietuviškus avinus. Juk Darvinas parodė, kad tai galima.

Kuomet aš užbaigiau savo gilų privedžojimą, visa salė ėmė man ploti ir išrinko garbės nariu.

Po to aš dar daugiau norėjau pasidarbuoti tėvynės labui.

Pasidariau rašytoju.

Ir rašyti man sekėsi. Visuomet redakcijos talpindavo mano straipsnius.

O aš nesilioviau, iš pašaknų tirinėjau tautiškąjį klausimą. Mano tirinėjimo vaisius — buvo straipsnis, kuriame nurodžiau,kaip lietuviai turi sutverti savo nacijonališką, tautišką ir grynai originališką kulturą. Šit kame dalykas — lietuviai turi pradėti vaikštinėti galvomis, — juk tokios kulturos nė viena tauta neturėjo ir neturės.

Be to ir labai originališka!

Redakcija straipsnį patalpino ir padėjo tokį savo parašą: "Kadangi straipsnis pajudina labai svarbų klausimą, męs jį mielai talpiname. Be to straipsnio autorius yra vienas žymiausių musų vadovų ir tikimės, kad visuomenei bus labai įdomu susipažinti su jo pažiuromis. Red." Meili redakcija ir labai protinga! Ji vietoje įžengiamųjų straipsnių visuomet tokius parašus deda.

Po to mano vardas pasidarė plačiai žinomas, jį garbina ir ant cimbolų ir ant vargonų, garbina ir mažai ir dideli.

Einant gatve, visi iš tolo kepures nusiima ir šventai šnibžda:

— Šit tautos vadovas! Šit veikėjas!

K. Janonis.

MUSŲ DIDVYRIAI.

Nelaiminga musų tauta! Kuomet kitos tautos didžiuojasi savo garsiais didvyriais, kuomet juos garbina ir myli — pas mus to nėra! Neturim męs tiek tokių didvyrių, kurie mus pakeltų į dausų augštybes; jeigu kokis atsiranda, tai tą męs niekiname, mindome po koju! Nežinom, kad tai yra brangi medžiaga,nežinom, kad musų didvyriai nedygsta it grybai po lytui.... Pagaliaus, nemokame apsieiti su didvyriais.... (ne tik su divyriais, bet su viskuom reikia mokėti apsieiti, o kad mokėti, reikia mokytiesi. Red.). Sakau, męs amerikiečiai ėsame per daug išdidus, perdaug savę augštai statome.

Nenorim su didvyriais nei vienam krėsle sėdėti. Argi tas yra regėta!!

Štai, paveizdan, atvažiuoja koks didvyris iš musų brangios tėvynės. Kaip męs ji priimame; kaip pasitinkame?.... Tuoj apipuolam didvyrį iš visų pusių it bitįs, ir be jokio garbės atidavimo imame jo klausinėti: Kas Lietuvoj naujo? Kaip darbas sekasi? Kaip su mergelėms? (ar ir tas rišasi su visuomeniškais darbais? Red.). Ar daug ten yra tų mėlynakelių? Ar palikai joms nors po vieną "pikčerėlį" atminčiai?.... Ir dar panašiais klausimais apipilame didvyrį! Nesuprantame, kad didvyrio ausįs irgi kitoniškos, ne tokios kaip musų....

Na, žinomas dalykas, didvyris, negalėdamas pakęsti tų šauksmų, sušunka, netekęs kantrybės:

— Šalin podlecai! Jums vieta indų spintoje!....

Išgirdę tuos žodžius, išdidus amerikonai sušunka: podlecmeisteris! Niekšas! Vaidų kėlikas!....

O niekšai!!....

Nesupranta, biaurybės, kaip reikia apsieiti su didvyriu; nesupranta, kad didvyris į Ameriką atkeliavo ne "podlecus" dirbti, ne vaidus kelti, bet....

Pro Publico bono....

Didvyris trokšta juos pastatyti ant radikališkųjų kojų. Bet kur tau! Nieklaužos amerikonai nenori jo nė klausyti....

Ot kas kita Lietuvoje. Ten žmonės kitoki, moka guodoti tą medžiagą. Jie gerai žino, ką atseina neguodojimas didvyrių. Štai paveizdan, nukeliauja didvyris į Lietuvos kaimą. Radęs stuboje kaimo bobelę užkalbina ją didvyriškais žodžiais:

— "E kazeika!" Žinai kas aš?

Kaimo bobelė, nors drebėdama, rodo linksmų veidą, ir stengias, kaip galėdama, linksmai atsakyti:

— O kaipgi, ponaičiuk, pažystu, pažystu! Kaipi nepažįsi! Tai esate ar ne tas pats, kurs neseniai nubaudė ukininką Rudį 200 pabaudos. Bet vertas ir buvo....

— "No, charašo, charašo", kad pažysti. — Atsakė didvyris: ir pradeda apžiurinėti savo Browningą.

Kaimo bobelė, nors ir visai sustirsta iš baimės, bet nenustoja vilties.... Žino, ko trokšta didvyriška širdelė.... Išbėgusi, neša šviežios grietinės ir pusbuteliuką hyzopo vandens. Padėjus viską ant stalo prieš didvyrį, kiek galėdama, linksmai meldžia didvyrį valgyti.

— Prašom, prašom, ponaičiuk valgyti. Kiek turim, tiek duodam. Žinoma, reikėtų duoti koki biskį ir pinigų, bet.... kad neturime....

Pavasaryj kaszinkas padėgė musų kiemelį, supleškėjo visi javeliai. Turėjome visą sėklą pirkti iš pinigų.... dabar ir neturime.

— Po velnių! Argi jau nė biskio neturite? — paklausė didvyris. — Žinote, kad aš turiu kovoti su caro valdžia!

Bobelė, pasirangiusi, ištraukė iš pančiakos pusrublį, ir duodama jį didvyriui, kalba:

— Imkite ponaičiuk. Žinau, kad jis bus jums rekalingas kovoj su valdžia. Męs nieko neišmanome, nesuprantame, kaip reik kovoti, gal nors jųs "užvajavosite" tą musų netikusį "ciecorių", arba, kaip jus vadinate, carą!

Didvyris imdamas pinigus išdidžiai sako:—užtai reik klausyti, ką mes sakome.

— Ką, ponaičiuk, padaryti, kad tos musų galvos durnos. Čia pasakė, čia žiurėk ir užmiršai žmogus. Kamgi butų "neučitas"? Ot kas kita su tuo, kuris yra ėjęs "škalą", tas jau žino visa padėjimą. O ką mes! Nors aš ir sakau savo seniui: klausykis, ką "studentai" sako, nes jie yra mokyti, viską žino....

— Na, charašo, charašo — pertraukė ją didvyris — nebeturiu laiko. Pasakyk savo, vyrui, kad ant rudens palaikytų man kokią penkinę! Girdi "kazeika?"

— Gerai, gerai ponaičiuk, pasakysiu.... Sudiev, sudiev. Tegul jums Ponas Dievas ir Panelė Šveničausia padeda.... Sudiev....

Išėjus gi didvyriui, bobelė užsidarius duris, langus, ir pradeda melstis už didvyrį, kad jis.... laimingai nueitų savo keliu.... Vakare, parėjus vyrams iš darbo, reikia gerai durįs pabaladoti, kol įsiprašo į vidų, nes bobelė maldose paskendusi....

Na, o didvyris, sulaukęs vakaro, eina pas gamtos dievaitę, mėlynakėlę, ta vėl jį priima saldžiu pabučiavimu.... Prasideda meilus pasikalbėjimas. Didvyris, apsikabinęs mylimają su entuzijazmu kalba jai:

— O mano brangioji!.... Tu man viena tėsi ant svieto; tau aš visą pasaulį apverščiau antraip; už tavę aš kad ir tuoj galiu stot į kovą su caro valdžia!.... Kad tik tavę galėčiau savo glėbyje lai....

— Nusiramink mylimiausias, — pertraukė jį mėlinakėlė. — Aš tavę mylįu iš visos širdies, ir neužmiršiu niekados.... Jeigu tu ir toliausiai kur butum, aš vis atminsiu.... tik palik savo "pikčerėlį".... Aš, į jį pažiurėjus, visada atminsiu, kaip man buvo gerai ant tavo kelių sėdėti....

Didvyrio širdis nuo tų meilių žodelių pasidaro, it žastaukiai, minkšta, ir jis apkabinęs numylėtinę, glosto, bučiuoja, be pabaigos .... Ir sušunka:

— Ne, ne! aš neskirsiuos nuo tavęs niekados! Kad ir visas svietas ant manęs virstų.... mokėčia atsiginti nuo podlecų!.. ..

Bet ant nelaimės kitam tenka persiskirt su numylėtine; tenka išvažiuoti toli, toli, už.... jurių. Bet jis nepražudo vilties, tikis ir kitur rast numylėtinę.... Bet neteip randa. Vietoje numylėtinės meilųjų žodelių, išgirsta paniekinimus; vietoje hyzopo vandens.... tulžį.... Vargšas!!....

Štai pas mus Amerikoje, vienas tokis didvyris, nebegalėdamas iškentėti tų visų paniekinimų atsisveikino su.... Turbut keliaus į Lietuvą....

Nors ir gailų butų išleisti iš savo tarpo vieną didvyrį, bet ką padaryti?.... Su širdgėla reikia, išleidžiant, ištarti:

Laimingos kelionės į Lietuvą, pas kaimo bobeles, prie hyzopo vandens ir numylėtinių, kurios gal jau seniai laukia....

Sudiev, sudiev, didvyri! gal nebregėsime daugiau tavęs.... Oi gailų, gailu.... S. Strazdas.

Daug butų geriau buvę su didvyriu atsisveikinti asabiškai ir butų atliktas kriukis. Feljetonai apie ypatas laikraščiui ne labai tinka ir visuomenę asabiški ypatų reikalai visai ne apeina. Ir feljetoništai turėtų peržiurinėti tik viešus, kad ir didvyrių darbus ir reikalus. Su ypatų darbais ir reikalais jau per toli nuklimpo ir musų laikraščiai.

Red.

RAŠTAI IR RAŠYTOJAI.

Su autoriaus žinia turiu lietuvių spaudai prirengęs dramatišką Leonido Andrejevo veikalą: "Žmogaus Gyvenimas". Jieškau leidėjo. Su reikalais kas link išleidimo galima kreipties per "Vilniaus Žinių" redakciją pas A. G—ų.

A. G—us.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

kiekvienos" — sako jos pačios priede prie diskursų savo prancuziškos gramatikos. Po piet, protarpyje pensijonierės mokėsi žaisti ant fortepijano ir dainuoti, arba savo tarpe šnekėjosi prancuziškai arba sėsdavo prie darbų po akia savo mokytojų.

Mergos tos netik prietarų mokėsi, dievotumo, neretai ir pačios tapdavo minyškomis; geromis motinomis, šeimyninkėmis, ukėsėmis — niekas jų nerengė. "Minyškos jau tai iš valios tėvų ar genčių, jau tai dėl savo intereso, taip mokėjo gražiose spalvose perstatyti jai piešinį zokonininkiško gyvenimo, jog nepatyrusi mergina (atiduota mokslan pas minyškas) įsikinkydavo iš savo dėkos ir noringai į jungą, po kurio sunkenybe nesykį sukriušo". (Lukoševyčius).

Šiaip turtingesniejie namai ėmė samdyti savo dukterims akmistrines prancuzes ir tt. Augustui III valdant, šlėkta puolėsi prie prancuziškojo liežuvio ir dėlto namuose laikydavo naminius mokytojus prancuzus, nesykį pasileidėlius ir avanturistus.

X.

Paminėsime dar šį-tą apie prakilnesnius vyrus tos gadynės.

Savo politiška iškalba atsiženklino *Aleksandras Povilas Sapieha* (+1733), did. liet. maršalkas, ir *Jonas Sapieha*, did. liet. kancleris.

Jonas Albertrandis, mieščionies sunus, g. 1731 m., mokėsi pas jezuitus Varšavoje, įstojo į jų klioštorių 1746 m. ir mokintojavo įvairiose kolegijose Lietuvoje. Turėjo nepaprastą atmintį ir patraukimą prie knygų. Vyskupas Zaluskis, įsteigėjas turtingosios lenkų bibliotekos patalpino jį prie Janockio (1760), kad gelbėtų sudėti kataliogą; tai tęsėsi 4 metus! Čion Albertrandis pažino praeitį, čion jis pasišventė jos tyrinėjimui. Potam buvo auklėtoju nepočio primaso Lubienskio, ir aplankė Italiją. Sugrįžęs namon (1773 m.) įsigavo į karaliaus dvarą. Naruševyčiui rengiant Lenkijos istoriją, karalius išsiuntė Albertrandį užrubežin jieškoti medegos (1782). Subuvęs Romoje 3 metus, potam lankėsi Stokholme. Už savo triusą jis įgijo medalį, šlėktystą ir Ženopolitanišką vyskupystę (1796). Nuo 1800 m. iki mirštant, buvo pirmasėdžiu Draugijos Mokslo Draugų. Mirė 1808 m. Parašęs yra daug svarbių istoriškų knygų.

Andrius Kitavyčius (1728-1804) tarnavo kariumenėje laikuose Baro konfederacijos, potam 1771 m. įstojo į pijarų seminariją ir tapo kunigų; nuo 1799 m. turėjo Volborgo kantoriją bei Kališiaus kanoniją ir buvo klebonu Riežicoje. Parašęs yra kelis "Pamiętnikus", o teip-gi "Opis obyczajów i zwyczajów za panowania Augusta III".

Juozas Vybickis (1747-1822) pabaigė mokslus pas jezuitus Gedanoje ir pasišventė juroms, buvo Baro konfederatu, viešėjo už rubežiaus 1770 m. Sugrįžęs susitaikė su karliumi, pastojo dvaro šambelionu, buvo veiklus 4-metiniame seime. Nelikus Lenkijos, viešėjo Prancuzijoje bei Vokietijoje, ir Varšavos kunigaikštyžstėje jėmė augštus urėdus, pastojo net senatoriumi vaivada. Galiaus buvo perdėtiniu augščiausiojo tribunolo. Garsus yra jo "Pamiętniki", rašė taip-gi apie politiką savo šalies ("Myśli polityczne o wolności cywilnej, Poznań, 1775-6"), o taip-gi dramas.

Mikolas Oginskis, did. liet. payždininkas (+1833) aprašė gadynę nuo 1788 iki 1815 m. prancuziškuose memuaruose (išleisti 1826-7 Paryžiuje), kurie tapo išguldyti lenkų kalbon.

Martinas Matuševyčius (1714-1773), Liet. Brasčių kaštelionas; jo Pamiętniki (Varšava, 1876 m.) apima laiką nuo 1714 iki 1765 m.

Mikolas Zaleskis, "voiskis" d. k. Lietuvos ir pasiuntinys į 4-metinį seimą parašė "Pamiętniki" (Poznań, 1875).

Eustachas Sanguška (1768-1844), pasiuntinys į didįjį seimą; jo Pamiętnik (Kraków 1876) apima laiką nuo 1786 iki 1815 m.; ten randasi akyvos smulkmenos apie Napolėono kelionę ant Maskvos.

Parėmėjais ir apgynėjais gadynės konstitucijos 3 d. gegužio 1791 m. buvo garsus savo kalboms: *Tamas Vavrzeckis* (+1818), Kauno pakamarinis; *Tadas Matuševyčius* (1765-1819), finansų ministeris Varšavos kunigaištystės; *Kazys Sapieha* (1750-1797), maršalkas liet. konfederacijos.

Tarp atžagareivių atsižymėjo savo kalbomis: *Juozas Kassakauskas* (1738-1794), Vidžemio vyskupas.

Raulas Rydzevskis (1716-1765) jezuitas profesorius, o galiaus rektorius Vilniaus universiteto, garsėjo iškalba savo laike; apskelbė: 1) Kazania niedzielne, o jam mirus išėjo 2) Kazania świąteczne, ir 3) Kazania przygodne.

Mikolas Karpavyčius (1744-1803), prof. theologijos Vilniuje, o nuo 1795 m. vyskupas Vygriuose, ilgus metus pamokslininkavo Varšavoje, Krokavoje ir Vilniuje. Išėjo spaudoje jo "Kazania" (Varšava, 1808, 8 t.).

Vilimas Kalinskis (1747-1789), sąnarys brolijos kun. misijonierių Varšavoje, potam profesorius morališkos theologijos ir bažnytinės istorijos prie Vilniaus akademijos, laikė pamokslus per jubilėjų 1776 m. Jo "Kazania y Mowy" išleistos Varšavoj, 1791, 2 t.

Vytebske gimė 1750 m. *Pranas Dionyzas Kniažnin* ir po motinos priežvalga pamylėjo gamtą su jos stebuklais. Mokėsi pas jezuitus, ir sulaukęs 14 metų, įstojo į jų zokoną. Kad jau rengėsi įgyti šventinimus, užkrito kasata zokono; tad Kniažninas, pametęs zokoną, gavo vietą Zaluskių knygyne. Potam sekretoriavo Pulavuose pas Čartoryskius. 1795 m. jis gavo proto pamišimą; paėmė jį pas save Pranas Zablockis Konskoivolėje, kur nelimęs ir mirė 1807 m. Tai buvo Lenkams geras lyrikas. Jo veikalus išleido F. S. Dmochovskis Varšavoje (1828-9 7 t.).

Pranas Ksavėras Dmochovskis, gimęs Užgiriuose 1762 m., buvo pijarų augintiniu Drogičyne, į kurių zokoną dar jaunas įstojo. Veiklus buvo kaipo mokytojas Radomiuje, Lomžoje, Varšavoje. Vėliaus pastojo sekretoriumi Kollątajaus. Puolus respublikai, keliavo po Vokietiją, Italiją ir Prancuziją. Potam užsilaikė pas Ignotą Krasickį, iki tamjam numirštant. Vėliaus, pametęs kunigystę, apsibuvo Varšavoje ir gaivino literatišką judėjimą. Galiaus gyveno kaimė Kujavuose. Mirė 1808 m. Išguldė Youngo "Sąd ostateczny", "Iliadą" Homero, "Eneidą" Virgiliaus, ir daug kitko.

Lydoje pas pijarus mokėsi *Stasys Jundzilas*, paeinantis iš šlėktų senos giminės, bet galop 18-to šimtmečio nupuolusios. Jis gimė 1761 m. Jasiencuose, kaime Vilniaus vaivadijos. Pabaigęs Lydoje mokslą, įstojo į pijarų zokoną. Akademiją pabaigė Vilniuje. 1792 m. tapo aprinktas viceprofesoriumi gamtos istorijos prie Vilniaus universiteto ir įgijo fundušą kelionei apsišvietimo tikslui. Per 5 metus užrubežyje lankė muzėjus, sodnus ir įstaigas Vokietijoje ir Vengrijoje. 1797 m. sugrįžo į Vilnių ir pirma kaipo viceprofesorius, potam nuo 1802 m. kaipo profesorius, per 26 metus, triusė naudai mokintinių ir mokslo. Jo triuso liudytoju pasiliko botaniškas sodnas Vilniuje, jo įsteigtas ir pralobintas. 1824 m. priėmė emeritūrą. Mirė 1847 m. Botanika buvo jo tyrinėjimų dalyku; išliuosavo jisai aną nuo tarnavimo medicinai ir kitiems mieriams praktiško gyvenimo. Laikėsi sistemos Linnėjaus. Liet. florą pažino ir ištyrė gerai. Taip-gi užsiiminėjo zoologija, mažiausiaiwgi mineralogija. Jo veikalai: 1) Opisanie roślin w prowincyi W. X. L. naturalnie rosnących (Wilno, 1791). 2) Botanika stosowana (Wilno, 1799). 3) Początki botaniki (Warszawa, 1804). 4) Zoologia krótko zebrana (Wilno, 1807, 4 części). Ir čion padalinimas į 6 kliasas užlaikytas pagal Linnėjų.

Bogumilas Lengnich, g. 1689 m. Gedanoje, ten ir daugiausiai gyveno, iš pradžios kaipo profesorius prie gimnazijos, o paskui (nuo 1750 m.) kaipo miesto syndikas. Mirė 1774 m. Uoliai užsiiminėjo istorija Lenkijos ir Prusų. Žinodamas svarbą šaltinių, jis apgarsino rankraščius kronikorių: Gallo, Kadlubko ir Mierzvos.

Pranas Bogomolec, sunus Vytebsko stalininko, g. 1720 m., kaipo augintinis jezuitų, jau 17 metuosė įstojo į jų zokoną, ir pabaigęs Vilniaus akademiją, vyko ant tolesnių studijų į Romą. Sugrįžęs, mokintojavo pirma Vilniuje, paskui Varšavoje kolegijoje jezuitų. Po kasatai zokono gavo ikgyvas jų spaustuvę Varšavoje. Mirė 1784 m. Už jo linksmumą ir juokdariškumą mylėjo jį Stasys Augustas ir kviesdavo ant "ketverginių pietų", daviamų literatams bei mokslininkams. Rašė komedijas Lenkams, kurių tulos yra pasekimu Moliero. Kad Varšavoje 1765 m. tapo atvertas "teatr narodowy", tai jis anam rašė komedijas, k. a. Monitor, Wdowa, Pijacy, Pan dobry, opera Nędza uszczęśliwiona (1778). Nuo 1764 m. iki mirė, išleidinėjo "Monitor'ą", politiškai literatišką laikraštį. Taip-gi naujai perspauzdino veikalus Bielskio, Stryjkovskio, Kromerio, Jono Kochanovskio, Sarbievskio, Petro Kochanovskio.

Adomas Stasys Noruševyčius gimė Pinske 1733 m., ten ėjo į jezuitų mokyklą ir 15 metų turėdamas, įstojo į jų zokoną. Jezuitai jį išsiuntė į Lyoną, o sugrįžusiam pavedė katedrą lotyniškos kalbos Vilniaus akademijoje. 1756 m. lėšomis Mikolo Čartoryskio, kunigaikščio, liet. kanclerio, jis keliavo po Italiją ir Vokietiją. Sugrįžęs, Vilniuje išguldinėjo poetiką, o potam perkeltas tapo į Varšavą. Rašinėjo eiles "sielanki, ody i satyry" ir tragedijas. Nelikus jezuitų zokono, Stasys Augustas davė poetui kleboniją Nemenčino ir Anykščių; 1774 m. pakvietė jį parašyti Lenkų istoriją ir įteikė Smolensko koadjutoriją. Žmonėms patiko 1780-86 m. apgarsintiejie tomai istorijos (Historya Narodu Polskiego). 1781 m. jis tapo d. liet. raštininku ir 1782-86 sekretoriumi nepasiliaujamos Rodos. 1788 m. tapo Smolensko vyskupu, o į du metu perėjo ant katedros Lucko. Didžiamjame seime jis rėmė progresyviškas pastangas. Puolus šalies laisvei, nusiminė, atsitraukė nuo svieto, ir tiktai su kaimiečiais bemėgo susieiti. Mirė Janavoje 1796 m. Jis parašė taip-gi "Historya Jana Karola Chodkiewicza" (Warszawa, 1781, 2 t.) ir k.

Andrius Pohl (1740-1820), misijonorius, garsus theologas, įsteigė ligonbutį "Dzieciątka Jezus" Vilniuje, savo raštuose sekė paveizdą prancuzų. Išėję yra daugelis jo "Kazania".

Pranas Zablockis, g. 1754 m. Volynijoje, mokėsi pas pijarus Międzyrzečoje, turėjo urėdą Apšvietimo Komisijoje, galiaus tapo jos sekretoriumi. Jis pergyveno pačią ir vaikus. Rašė komedijas iki 1794 m. Galiaus Romoje pastojo į kunigus, ir nuo 1800 m. buvo klebonu Konskavolioje; mirė 1821 m. F. S. Dmóchovskis išleido jo veikalus surinkęs "Bibliotekoj narodowoj" 1829-30 Varšavoje. Esą į 80 komedijų Zablockio parašytų, o vis lenkiškai!

Labai svarbiu Lietuvai žmogumi yra buvęs *Martinas Odlanickis Pačiabutas* (*Počobut*). Jis gimė Slomiankoje, Gartino vaivadijoje, 1728 m. Pirmuose metuose po įstojimo į jezuitų zokoną (1745), jis prižiurėjo baltinimą vaško ir liejimą bažnytinių žvakių, o taip-gi virimą midaus Plikakalnio pakalnėje, netolymais karsto Bekiešiaus. Kilo iš neturtingos šlėktos kaipo sunus Gartino tabarninko. Kada pabaigė 6-metinį studijų kursą, paskyrė jį į Polocką mokytoju žemesnių kliasų, iš kur po dvejų metų perkėlė jį į Vilnių. 1754 m. mokėsi Pragoje graikišką bei lotyniską kalbas, taip-gi matematiką. Kilus 7-metinei karei, sugrįžo į Vilnių ir mokėsi theologiją. Kunigaikščiui Mikolui Čartoryskiui duodant lėšas, 1761 m. Pačiabutas per Vokietiją iškako į Prancuziją ir Italiją tobulintiesi astronomijoje. Nuo 1762 m. per du metu Marseljoje mokėsi astronomiją po globa jezuito Pezenas, talpindamas savo patyrimus knygoje "Pauliana" 1763 m. Pabuvojęs Avignone, Neapolyje ir Romoje, pabaigoje 1764 m. sugrįžo į Vilnių ir tuojau ėmė akademijoje mokinti matematiką ir astronomiją.

Pirmu jo astronomišku veikalu buvo pastebėjimai užtemimo mėnulio (Calculus eclipsos lunaris, quae accidit die 24 febr. 1766, pro observatorio Acad. Vilnensis). Elzbietai iš Oginskių Puzinienei suteikus lėšas, Pačiabutas partraukė iš Anglijos naujas pabukles observatorijai ir 1770-72 m. pastatydino joms gražią svetainę observatorijoje. 1767 m. karalius Stanislavas Augustas suteikė jam titulą karališkojo astronomo. Artinanties puolimui jezuitų zokono, idant išgelbėti observatoriją, Pačiabutas užmezgė artimesnius prietikius su Joakimu Chreptavyčiumi, tuomet did. raštininku D. K. Lietuvos, o vėliaus liet. pakancleriu, kurs mylėjo mokslą. 1772 m. Vilniuje Pačiabutas išleido lenkiškoje kalboje: pradžią geometrijos.

Popiežius Klemensas XIV panaikino jezuitų zokoną 21 d. liepos 1773 m. Tad Pačiabutas meldė Chreptavyčiaus, kad tarpininkautų pas karalių ir kad jis pasilikti galėtų prie vietos su draugu triuso, kun. Andriumi Strzeckiu; taip-gi prašė privilegijos išleidimui politiško kalendoriaus Lietuvai ir literatiškų laikraščių Vilniuje. Jau kalendorius 1774 metams regis išėjo po redakcija Pačiabuto. Norėdamas palaikyti įtekmę buvusių jezuitų į bėgį dalykų, jis užmanė įsteigti iš jų literatišką korpusą, iš ko su laiku kilti galėtų Mokslų Akademija. Tuomi tarpu Chreptavyčius užmanė ir pervesdino Varšavoje Apšvietimo Komisiją, o Pačiabutui įgijo privilegiją ant buvusios jezuitų spaustuvės Vilniuje; 1774 m. jam pavesta tapo taip-gi redakcija "Gazety Wileńskiej".

Bet vyskupas Masalskis nemėgo Pačiabuto, ir todėl rektorystė akademijos teko kun. Ignotui Žabai, profesoriui theologijos; net koadjutorija Vilniškės kanonijos 1776 m. nepateko musų astronomui! Tas Masalskis eikvojo turtus akademijos, ir tik vizitatorius Juozas Vybickis 1777 m. teprivertė vyskupą atmokėti 300.000 lenk. auksinų. Tamet Apšvietimo Komisija paskyrė 2000 raudonųjų auksinų nupirkimui naujų pabuklių observatorijai Vilniuje. Kun. Strzeckis iškeliavo į Angliją pabukles supirkti; budamas Paryžiuje jis užmezgė pažintis su mokslininkais (St. Maurice de St. Leu, Du Pont ir k.), ir 1778 m. Pačiabutas tapo išrinktas korespondentu mokslų akademijos Paryžiuje, kaipo išradėjas lengviausiojo budo patikrinimo (verifikacijos) *micrometri objectivi*. Namie Pačiabutas 1777 m. išleido išguldymą geometrijos Clairanto.

Taip-gi 1779 m. Apšvietimo Komisija paskyrė kun. Chevalierą rektoriumi akademijos Vilniuje, tur-but per vyskupo Masalskio intrigas, iš ko Pačiabutas labai krimtosi. Bet už tai jis 1780 įgijo klebonystą ligonbutyj šv. Traicės Vilniuje, kurią buvo fudavojęs Žygmantas I: mat pasimirė kun. Chevalier. Pačiabutas vyko dabar į Varšavą, ir Apšvietimo Komisija pavedė jam rektorystą akademijos. Atkako į Vilnių ir ans Londone užsakytasai murališkas kvadransas. Už savo-gi triusą kun. Strzeckis apdovanotas tapo klebonija prie pojezuitų bažnyčios šv. Jono. Pačiabutui rupėjo dabar gauti geresni profesoriai, ir jis pakvietė į Vilnių garsų gamtininką Joną Emanuėlį Gilibertą iš Gartino, kurs ten nuo 1776 m. buvo profesoriumi botanikos; parkvietė taip-gi chemiką Mintzą, ir pijarą Jėronimą Stroinovskį, žinovą gamtos ir tautų įstatymų.

Akademija tuomet susidėjo iš dviejų kolegijų, beje phizikos (matematika, gamtos mokslai ir medicina) ir morališkos (theologija, jurisprudencija, istorija ir literatura). Mediciną mokė tuomet: Regnier (chirurgiją ir akušeriją), Briotet (demonstravo operatyvišką chirurgiją ir anatomiją), Stepas Bisio, mokintinis Paduos akademijos ir autorius rašto apie kaltuną (phiziologiją ir anatomiją), Gilbert (gamtos istoriją, materiją mediką, podraug prižiurėjo akademijos aptieką). Tie mokyti vyrai sudarė *collegium medicum*. Bet truko geru matematikų; tad katedras phizikos ir pritaikintos matematikos užėmė buvusiejie jezuitai Mickevyčius ir Kukdzičius, o astronomiją nuo seniaus išguldinėjo kun. Strzeckis. — Morališkoje-gi kolegijoje mokino pijarai: Aleksavyčius civiliškus ir šalies įstatymus, Syrutis-Romos įstatymus, o senas buvęs jezuitas Ragauskas — iškalbą, lotynų bei graikų kalbas. Kun. Kaz. Noruševyčius, Smolensko pralotas scholastikas, tapo aprinktas sekretoriu universiteto. Su tokiu kontingensu mokytojų, 24 d. lapkričio, Pačiabutas atidarė mokslų kursus gražiomis kalbomis, susirinkus daugeliui kiltų svečių. Te Deum laudamus bažyčioje šv. Jono užbaigė aktą atidarymo.

1781 m. Pačiabutas tapo pakeltas į Smolensko kanonikus, kurs urėdas buvo dvasiškas tiktai, be jėmimų.

Nebuvo kur padėti naująją astronomišką pabuklę, aną didelį kvadransą. Pačiabutui prašant, Apšvietimo Komisija paskyrė 10000 auksinų pastatymui naujo muryto trobėsio prie pietinės sienos observatorijos ir, pats Pačiabutas antrątiek nuo savęs pridėjęs, ėmė trobesį statydinti 1782 m. Galop meto Komisija rektorių pašaukė į Varšavą patarauti sustatant įstatymą viešoms šalies mokykloms. Čia Pačiabutas susitiko su Kollątaju. Lenkai buvo užsimanę Vilniaus akademiją paversti į antraeilinį lyceumą, ir rektorius vos-nevos akademiją teišgelbėjo su pagelba Ad. Čartoryskio ir Joakimo Chreptavyčiaus.

Rektoriui sugrįžus į Vilnių, Gilibertas, ištiktas pulo atsitikimo savoj šeimynoj, su skuba išvažiavo į Lyoną. Vienok rudenį 1783 m. prasidedant lekcijoms, bent morališkoji kolegija beveik turėjo kompletą mokytojų: pirmasėdžiu čion buvo profesorius literaturos kun. Dovydas Pilchovskis. Kad publikos atydą patraukti į akademiją, Pačiabutas padarė atidarymą kiekvienos katedros viešu. Taip dabar kun. Strzeckis kalbėjo apie naudingumą astronomijos, kun. Jėronimas Stroinovskis apie įstatymus gamtos, Kornelius Pocolojevskis apie įstatymus bažnyčios, matematikas kun. Norvaišas apie Newtoną, kun. Vilimas Kalinskis apie morališką theologiją ir istoriją bažnyčios, kun. Syrutis apie Romos įstatymus, vėliaus kun. Karpavyčius apie dogmatiškąją theologiją, kun. Tamas Hussarzevskis apie visatiną istoriją. Nereikia pamiršti nė to, kad 11 ir 12 d. spalių 1783 m. akademija su iškilme šventė šimtmetinį jubilėjų Jono Sobieskio pergalės Turkų pas Vienną, ir spausdintą aprašymą tos šventės Pačiabutas įteikė karaliui. Prasidedant lekcijoms 1784-5 m. akademija gavo naują mokytoją chemijos iš Turino — Juozą Sartoris, medicinos daktarą ir mokintinį D'Arcet'o, kurs su iškilme viešai laikė savo įžengtinę lekciją. Katedrą praktikos medicinos ir materijos medikos apėmė Juozas Langmayer iš Viennos, menkas mokytojas, o katedrą gamtiškos istorijos — gabus Jurgis Forster, kurs buvo atlikęs drauge su kapitonu Cook'u kelionę aplink svietą.

Kad Antanas Tyzenhauz 30 d. kovo 1785 m. mirė Varšavoj, vos 52 metu pergyvenęs, Pačiabutas tuojau užėmė akademišką spaustuvę ir dvi aptieki, už ką Tyzenhauzo paveldėjai ėjo į teismą. Officina pasiliko tad rankose Kočiko aptiekoriaus, kurs ją nuomojo nuo tėvonių; tik metais vėliaus Apšvietimo Komisija atėmė ją labui akademijos. Pačiabutas rods gavo orderį šv. Stanislavo, ir neužilgo potam tapo vėl paskirtas tolesniam rektoriavimui akademijoje. Reikėjo dabar pašalinti įtekmę vyskupo Masalskio, kurs dar pagal seną paprotį, skaitėsi bent nominališku kancleriu akademijos. Patariant Pačiabutui Apšvietimo Komisija užmanė konkordatą su vyskupu, reikalaudama, kad ans paliuosuotų Scholam Principem bei akademiškąją luomą nuo vyskupo jurisdikcijos ir nuo konsistoriškų teismų. Vyskupas Masalskis gana pyko, bet vis-gi sutiko ir dar davė fundušą 10 lovų šešiauninkėms prie šv. Roko ligonbučio, po globa Regnier'o ėsančio; tai buvo pirmoji gimdytojoms klynika Vilniuje.... Pradžioj 1786 m. jauni kareiviai — iš viso 16 — ėmė lankyti akademiją, kurios įtekmė ėmė matomai eiti platyn. Karalius Stanislavas Augustas ėmė davinėti gerai besimokantiems mokintiniams medalius iš aukso ir sidabro su antrašu: *diligentiae*.

1786 m. vyskupas Masalskis ir kiti pavyduoliai Pačiabuto pasisekimo (kun. Karpavyčius ir k.) paplatino gandą, buk kasoj akademijos ėsąs deficitas ant 120.000 auksinų; bet Chreptavyčiaus globa čion liežuvius apmalšino. 1787 metai buvo rektoriui priklįs kun. Karpavyčius sėdėjo savose klebonijose, tai Prienuose, tai Griaužėje, ir mažai tesirupino apie lekcijas akademijoje; taip-gi prof. Kundžičius, kun. Norvaišas, ir net stropusis Sartoris ėmė lekcijas apleidinėti. Kun. Karpavyčius ir bibliotekorius Maskevyčius nelankė akademiškų sesijų, arba vėl profesoriai, nors prisiekę (per manum stipulatam) užlaikyti slaptoje nutarimus sesijų, viską skelbė publikai, iš ko, žinoma, platinosi liežuviai ir paškviliai. Tad rektorius su Chreptavyčiumi nutarė nutrenkti nuo pensijos tiems profesoriams, kurie nepildys savo pareigų, ką Apšvietimo Komisija patvirtino.

(Toliaus bus.)

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

ris jau trisdešimts metų. Su juo, jei jis mirtų, nepalikęs vaikų, garsus Bokkanera vardas turėtų visiškai išnykti.

Nuo pačios kudikybės Dario ir jo seserietė Benedetta mylėjo vienas kitą giliai, širdingai. Jie buvo gimę vienas dėl kito ir negalėjo suprasti, kad galėjo gimti ant žemės kamnors kitam, o ne tam, kad su laiku palikti vyru ir pačia. Turėdamas jau keturias dešimts metų, kunigaikštis Anupras, meilus ir labai žinomas žmogus Ryme, beveik jau visai praleidęs savo turtus, nusprendė apsivesti su Markyzo Montefiori dukterimi, Flavija, kurios gražumas pavertė jį į beprotį, jis apsigyveno viloje Montefiori, vienatiniame dvare, pasilikusiame markyzui. Tai buvo didelis sodnas, tikras gojus, apsodintas milžinais medžiais; vilos gi rumas, gana nuskurdęs trobėsis septynioliktojo amžiaus, baigė jau visai griuti. Apie markizę ir jos dukterį vaikščiojo blogos paskalos; sakė, kad motina, numirus markizui, neišpasakytai paleistuvavo, kad duktė perdaug graži ir turi perdaug ištvirkusius įpročius. Dėl tos priežasties Serafina ir vyresnysis brolis, Pijus, tuomet dar kanaunikas prie popiežiaus bazilikos, formališkai to apsivedimo nepripažino. Tiktai viena Ernestina ir toliau susitikdavo su broliu, kurį jį neišpasakytai mylėjo už jo linksmą budą. Paskiau ji, norėdama linksmai praleisti laiką, sykį į savaitę su dukterimi keliaudavo į vilą Montefiori. Ir kaip puikiai praleizdavo tas dienas dešimties metų Benedetta ir penkiolikos metų Dario: jie vaikštinėdavo, meiliai ir broliškai apsikabinę, po didelį sodną, apsodintą senais medžiais, kuriame teip lengvai buvo galima pasislėpti, kaip žaliame miške.

Ernestina buvo suvargusi moteris, su sergančia, daug perkentėjusią siela. Ji karštai norėjo gyventi, troško šviesos ir liuoso, laimingo veikimo. Jos didelės žibančios akys, meilus apskritus veidelis sukeldavo įvairiausias kalbas. Tamsi, kaip ir daugumas moterų iš Rymo aristokratijos, šiaip-teip išauklėta vienuolyne francuzų vienuolių, ji užaugo, uždaryta rustame Bokkanerų rume; ji matė pasaulį tiktai laike kasdieninio pasivažinėjimo karietoje. Dvidešimties penkių metų, jau suvargusi ir nusivilusi, ji, prisitaikydama papročiams, ištekėjo už grafo Brandini, jaunesniojo sunaus labai garsios šeimynos, neturtingos ir skaitlingos. Grafas apsigyveno rume ant Džiulio gatvės, kur antrojo aukšto viena pusė buvo pavesta ir prirengta jaunai porai. Ir gyvenimas ėjo, kaip ir pirma. Ernestina, kaip ir prieš nutekėjimą, gyveno uždaryta, apsiaupta numirusios praeities atsiminimais, kurie, tartum akmuo nuo kapo, vis labiau ir labiau slėgė ją. Jos nutekėjimas už Brandini buvo abiem pusėms, kaip šako, visiškai padorus. Grafas greitu laiku pasidarė žinomas Ryme kaipo kvailas ir pikčiurna žmogus. Labai religijiškas ir didelis formalistas, jis džiaugėsi, kuomet po dešimties metų intrigavimo ir vargo, gavo, antgalo tarnystą oberštalmeisterio popiežiaus rume. Nuo to laiko, rodos, visa rusti Vatikano iškilmė parsidangino į jų namus. Ernestinos padėjimas dar buvo šioks-toks laike Pijaus IX popiežiavimo, lig 1870 metų; ji išdrįsdavo atidaryti langus į gatvę, praleizdavo liuosą laiką su keliomis draugėmis, priimdavo užkvietimus ant nekurių švenčių. Bet kuomet italai apgalėjo Rymą ir apskelbė, kad popiežius areštuotas, tai rumas ant Džiulio gatvės pasidarė panašus į rusį. Išeiginės durys buvo užrakintos raktu ir užkaltos vinimis, kaipo gėdulių ženklas, ir per dešimtį metų buvo galima tiktai vaikščioti juodais laiptais į skersgatvį. Buvo teip-gi užginta atidaryti langinyčios nuo gatvės. Tuo apsireiškė popiežiaus šalininkų neužganėdinimas ir nebylys protestas. Rume pasidarė visai tyku, vaišės pasiliovė; tiktai pirmądieniais tartum šašėliai, įeidavo per pusiau atdaras duris keli artimi ponios Serafinos draugai. Tokiu budu, yt gyva palaidota, Ernestina pragyveno dešimtį metų, verkdama ištisas naktis ir apgailėdama savo jaunybę, pasmerktą vienatvei ir atskyrimui.

Ernestina pagimdė savo dukterį, Benedettą, negreitai po ištekėjimo, kuomet jai jau pasibaigė trisdešimts treji metai. Išpradžios kudikis ją džiugino ir ramino. Bet paskui geležinis papročio įstatymas atėmė iš jos tą vienatinį džiaugsmą; ji turėjo atiduoti mergaitę į vienuolyną, kad ją auklėtų francuzų vienuoliai, pas kuriuos ir ji pati kadaisia buvo išauklėta. Benedetta sugrįžo iš ten jau visai suaugusia mergaite, devyniolikos metų, išmokusi francuzų kalbos, ortografijos, truputį aritmetikos, katekizmo ir kelias ištraukas iš istorijos. Ir vėl prasidėjo nuobodus gyvenimas; ji niekur neišvažiavo ir nieko nepriiminėjo, tiktai turėjo atbuti kasdieninę priverstiną ir nuobodžią vaikštynę po Korso arba Pinčio.

Namuose viešpatavo aštri grasa, ir abi moters neišdrįso priešintis nė grafo norui, nė ponios Serafinos norui ir kardinolui, kurie tvirtai prisilaikė senų papročių. Nuo to laiko, kaip popiežius nusprendė neišvažiuoti už Vatikano ribų, ober-štalmeisteris turėdavo daug liuoso laiko, nes popiežius laikė labai mažai arklių, bet grafas ir toliau, vistik, savo tarnybę pildė su dideliu pasišventimu, tartum ir tuo norėjo protestuoti prieš užurpatorišką monarchijos valdžią. Benedettai sukako dvidešimts metų, kuomet, sykį, vakare tėvas jos sugryžo nuo kokios tai ceremonijos Vatikane, kosėdamas ir drebėdamas, lyg susirgęs. Praėjus aštuonioms dienoms, jis mirė nuo plaučių uždegimo. Ir nežiurint į gėdulius, abi moterys pajuto, nors tame ir nenorėjo prisipažinti, kad kaužin-kokia sunkenybė nukrito nuo jų pečių. Nuo šio laiko jos buvo liuosos.

Nuo to laiko Ernestina turėjo tik vieną norą — ištraukti savo dukterį iš to nubodaus, rustaus rumo. Jos pačios jaunybė praėjo nesugrąžinamai, ji negalėjo manyti apie tat, kad pradėti naują gyvenimą, bet ji nenorėjo, kad Benedetta teip-gi pakliutų į tokį nenormališką gyvenima, butų gyva palaidota į kapą iš liuoso noro. Priegtam tame laike nekurios aristokratiškos šeimynos pradėjo jausti nuovargį nuo tokio gyvenimo, ir pamažu jos pradėjo taikintis su Kvirinalu. Kodėl-gi vaikai, teip labai trokštantiejie veikimo, liuosybės ir šviesos turi užsimokėti už nesutikimus, kurie buvo jų tėvų! Ir nežiurint į tą, kad terp kerštaujančių pusių dar neįvyko santaika, visgi prasidėjo susitaikymo tarybos, ir terp monarchistų ir popiežininkų atsitiko net keli apsivedimai. Politiška klausimo pusė neinteresavo Ernestinos, — ji ir nežinojo jos, bet ji karštai norėjo, kad jos šeimyna, antgalo išsiliuosuotų iš to baisaus rusio,, kokiu buvo nebylys ir šaltas Bokkanera rumas, kur jos karšta ir gyva prigimtis teip ilgai kankinosi ir merdėjo. Ji perdaug ilgai kankinosi ten, budama dar jauna mergaitė, ir paskui, kuomet ji veltui šaukdavo meilę, ji buvo pasmerkta nuobodžiai gyventi su savo kvailu ir piktu vyru, ji negalėjo atsipeikėti ir atsibiaurėti prażudytu gyvenimu, kurį praleido nusižeminime ir vienatvėje. Lygiai tuo laiku ji pakeitė dvasiškąjį tėvą, kuris tame atvėjuje padarė ant jos štiprią įtekmę. Kad galutinai išsigelbėti nuo varžančių ją pančių, ji pametė jezuitą, kurį jai išrinko jos vyras, ir išsirinko sau kunigą Pizonį, netolimos šv. Brigitos bažnyčios kleboną, kuri stovėjo ant pleciaus Farnez. Tai buvo geras ir širdingas, neišpasakytai labdaringas žmogus, turintis penkias dešimts metų; užsiimdamas archeologija jis pasidarė karštas patrijotas. Nors jis užėmė neaukštą vietą, bet pasakojo, kad kelis kartus jis tarpininkavo terp Vatikano ir Kvirinalo labai aštriose tarybose. Palikęs ir Benedettos dvasiškuoju, jis mėgo kalbėti su dukterimi ir motina apie susivienijusios Italijos didybę, apie tą galybę, kurią jį įgaus, kuomet terp popiežiaus ir karaliaus įvyks santaika.

Benedetta ir Dario mylėjo vienas kitą ir žinojo, kad jie visai priguli vienas kitam. Bet kuomet Ernestina dažinojo apie tat, ji visomis jiegomis ėmė priešintis tam apsivedimui. Ne, ne, tiktai ne už Dario, jokiu budu ji neišleis jos už to brolavaikio, paskutinio giminės įpėdinio, kuris taip-gi uždarys savo pačią į rustų rumo Bokkanera grabą. Ji gerai pažino jauną žmogų, ji žinojo, kad jis silpnas ir egoistas, negali nė manyti, nė veikti, kad jis negalės sulaikyti jų giminės nuo išmirimo, daleis sugriuti paskutinėms jų šeimyniško namo sienoms, nepadarys nė mažiausios pastangos, kad išgelbėti jų seną, kada tai garsią giminę. O ji norėjo savo dukterei naujo gyvenimo, turto, nuo kurio ji prażydėtų, kaip puikus žiedas terp galingųjų, kuriems priguli ateitis. Ir motina be perstojimo prikalbinėjo savo dukterį, pasakodama jai apie savo ypatiškas kančias ir meldė jos netekėti už Dario, nes tas ištekėjimas atneš jai nelaimę. Bet kaužin ar jai butų pasisekę perlaužti romų dukters nusprendimą, kuri siela ir kunu prigulėjo savo broliui, jei ji netikėtai nebutų susitikusi su savo busimuoju svainiu, kuris iš karto jai pasirodė tuo žmogumi, už kokio ji svajojo išleisti savo dukterį. Toje pačioje viloje Montefiori, kur Benedetta ir Dario prisiekė vienas antram buti ištikimais, Ernestina pasipažino su grafu Prada, Orlando sunumi, vienu iš didvyrių Italijos suvienijimo. Turėdamas aštuoniuolika metų, jis atvažiavo drauge su savo tėvu iš Milano į Rymą okupacijos laike ir pastojo prastu valdininkų į finansų ministeriją, tuo tarpu jo tėvas, paskirtas į senatorius, vargingai gyveno iš nedidelio nuomo, paskutinės liekanos jo didelių turtų, kuriuos paaukojo tėvynei. Sunus buvo visai nepanašus į karingą tėvą, seną Garibaldi draugą, tai buvo įnirsęs godus šykštuolis, kuris greitai pasidarė vienu iš tų tikrųjų Rymo apgalėtojų, kurie suvargino ir apvogė amžiną miestą. Įtrauktas į stebėtinas spekuliacijas su žeme, jis susidraugavo su kunigaikščiu Onofrio, kuriam įkvėpė mintį parduoti didelį vilos Montefiori gojų ir ant jo vietos išstatyti visiškai naują kvartalą. Pasakojo, kad jis buvo jaunikiu kunigaikštienės Flavijos, kuri dar buvo labai puiki, už jį buvo viresnė devyniais metais. Iš pirmo pamatymo jis norėjo jau turėti Benedettą. Padaryti iš jos meilužę jis negalėjo, — reikėjo su ją apsivesti. Ir, nesišvaistydamas nė vienos minutės, jis metė Flaviją ir paprašė jaunos mergaitės rankos, ir buvo užtikrintas, kad laimės, nes matė, kad Ernestina palaiko jo pusę. Jis buvo viresnis už Benedettą penkiolika metų; bet jis turėjo grafo titulą, nešiojo garsų vardą, valdė didžiausius turtus ir milijonus, užėmė labai įžymią vietą prie Kvirinalo, turėjo prieš savę šviesią ateitį. Visas Rymas ėmė kalbėti apie tą vedimą.

Paskiaus Benedetta niekuomet negalėjo sau išsiaiškinti, kokiu budu ji galėjo sutikti ištekėti už jo. Tas apsivedimas, žinoma, nebutų įvykęs šešiais mėnesiais ankščiaus arba šešiais mėnesiais vėliau, popiežininkai jokiu budu nebutų leidę. Kaip mergaitė iš Bokkanera giminės, paskutinė iš tos senos popiežininkų

(Toliaus bus.)

IŠ VISUR.

|| Peterburgo teismas iš 31 suimto socijalisto už pasistengimą išversti dabartinę valdžią, pasmerkė: 8 kalėjiman neapsirubežiuotam laikui, 8 išsiuntimu Siberijon, 11 kalėjiman tvirtovėj, o 11 apkaltintų išteisino.

|| Pasitraukė nuo vietų kancleris Peterburgo universiteto ir jo vietininkas dėl nesutikimų su profesoriais Grafas Tolstoj likosi paskirtas garbės sanariu Peterburgo universiteto.

|| Berlyno inžinierius Fieder išrado budą uždegti vandenį ant didelių jurių plotų. Tas išradimas labai svarbus, nes su jo pagelba galima apsaugoti pakrantes nuo svetimų laivynų užpuolimo.

|| Prancuzijoj atliko pasekmingus mėginimus su nauju galinčiu prieš vėją lėkti orlaiviu, išrastu inžinieriaus Malecot. Naujas orlaivys pasikėlimui turi balioną, bet lėkimui—prie šalių sparnus, taigi jis susideda iš baliono ir teip vadinamo aeroplano.

|| Varšavoj likosi atidarytas ant galo universitetas, kuris buvo uždarytas nuo 1905 m. Priėmė 600 studentų, bet tame skatliuje lenkų yra tik 38. Lenkai nenori lankyti Varšavos universiteto, daug lenkiškų studentų iškeliavo į užrubežius, daugiausiai jų pastojo į lenkiškus universitetus Krokavoj ir Lemberge.

|| Nesutikimai ir savitarpinis neužsitikėjimas terp Austrijos ir Serbijos teip pasididino, kad Austrija, bijodama serbų sukilimo namieje ir Serbijos įsiermimo ant Dunojaus pastatė kelis kariškus laivus. Mat Austrijoj susekė, buk Serbija nori nuo Austrijos paveržti serbų apgyventus kraštus ir sutverti didelę Serbijos karalystę ar gal respubliką.

|| Cholera Peterburge pradeda siausti su nepaprastu smarkumu. Ji apsireiškė jau terp kareivių Peterburgo garnizono, apsirgo jau 400 kareivių. Iki 18 d. rugsėjo apsirgimų buvo 1061. Dėl choleros Peterburge mokyklos likosi uždarytos. Cholera apsireiškė ir Odesoj. Jenerał - gubernatorius uždraudė garsinti žinias apie mirusius nuo choleros.

|| Cholera Peterburge platinasi su pasibaisėtinu smarkumu. Kas dieną buva apie 500 naujų apsirgimų, o ligonbučiuose nėra vietos sergančių patalpinimui. Truksta reikalingų vaistų. Kadangi miestas neįstengia cholerai kelią užkirsti, tai valdžia nori miestą pastatyti po apgulimo teisėms. Bet tas vien urėdninkams duotų didesnę galybę, o jie juk teipgi neįstengs iš miesto ligą išvyti. Choleros juk nė į Siberiją, ne ant kartuvių negalima pasiųsti, o caro tarnai nieko geresnio surasti ne moka.

|| Vengrijos sostapilėj Pešte katalikai sušaukė savo konvenciją. Čia katalikai ant gatvių susirėmė su socijalistais. Socijalistai mėtė į katalikus akmenis ir daug žmonių sužeidė. Pagelbon katalikams atbėgo policistai ir suareštavo su viršum šimtą socijalistų.

|| Maskoliškoji vidaus ministerija rengiasi išplatinti rubežius žydų apsigyvenimo Maskolijoj. Fabrikų agentai galės laisvai važinėti po visą Maskoliją. Bus panaikintos teipgi tiesos uždraudžiančios žydams pirkti žemę.

|| Turkiškiejie kareiviai Novy Bazar apskrityj susibuntavojo ir norėjo užmušti savo perdėtinį Solimaną pašą. Tas pabėgo į Plevlis, bet gyvenime apstojo jį jo kareiviai. Soliman atsišaukė pas Austrijos parubežinį kariumenės viršininką melzdamas pagelbos. Austrijos jenerolas pasiuntė keturias kariumenės kompanijas, išliuosavo Solimaną ir nulydėjo jį ant gelžkelio stoties. Jis atkako jau į Austriją.

|| Peterburge, 15 d. rugsėjo policija suėmė 85 revoliucijonierius ir konfiskavo daug gatavų bombų, dinamito, teipgi visokius revoliucijonierių raštus.

|| Berlyne atsibuvo dabar terptautiškas terpparlamentariškas tautų santaikos kongresas, į kurį atkako delegatai iš visų civilizuotų kraštų.

|| Pietinėj Austrijoj, mieste Laybach, 20 d. rugsėjo buvo smarkios muštynės slavų su vokiečiais. Susirėmime slavų su ginančia vokiečius policija du slavai likosi užmušti, o keturi pavojingai pašauti. Slavai paskui jau išgriovė vieną vokiečių mokyklą ir koncertų halę.

|| Prancuzijos sostapilėj, Paryžiuj, 21 d. rugsėjo siautė gaisras, kuris išnaikino Centralinę telefonų staciją. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 5 milijonų doliarių. Reiks mažiausiai mėnesio laiko, kol telefonai bus vėl į tvarką suvesti. Nuo ko užgimė gaisrai, tikrai nežinia; manoma kad nuo padegimo.

|| Ant Filipinų salų, mieste Manilėj cholera siaučia smarkiai: kas dieną apserga vidutiniškai po 58 ypatas. Kadangi Manile sulyg gyventojų skaitliaus tveria tik dešimtą dalį Peterburgo, tai pasirodo, kad čia cholera siaučia dar smarkiau negu Maskolijos caro sostapilyj.

|| 30 maskoliškų jurininkų, į Rumuniją pabėgusių nuo susibuntavojusio maskoliško kariškojo laivo Potemkin, nusprendė iš Rumunijos persikelti į Kanadą. Nors Rumunijoj jie turėjo darbą, nors niekuom tam kraštui nenusidėjo, bet policija pradėjo prie jų kabinėtiesi.

|| Prancuziškoj valdyboj Kongo, vidurinėj Afrikoj, kariumenė turėjo smarkų susirėmimą su sukilusiais negrais. Mušyje negrai nužudė 1000 kariautojų.

|| Šacho kariumenė apstoja miestą Tabris revoliucijonierių valdomą ir rengiasi jį bomborduoti.

|| Ant salų Filipinų, mieste Manilej apsirieškė cholera.

NAUJI RAŠTAI.

..Zemkalnio. Blinda, Svieto Lygintojas (Žemaičių Razbainikas). 4 veiksmų ir 1 paveikslo drama. Turinys paimtas iš žmonių pasakų, paskutinių baudžiavos laikų atsitikimai. Vilnius. 1908 m. J. Zavadzkio išleidimas. 127 pusl.

Naujausias Lietuvių Lementorius arba skaitymo ir rašymo Pradžiamokslis Lietuvių parapijų mokykloms Šiaurinėj Amerikoj. Sutaisė S. P. Tananevičė. Chicago, Ill. 1908 m. "Kataliko" išleidimas. 76 pusl.

Ciecorius Domicijonas ir kasėjai Katakumbose. Istoriškas pasakojimas Laikuose Krikščionių Persekiojimo. Pagal lenkų kalbą P. B. Chicago, Ill. 1908 m. "Kataliko" išleidimas. 217 pusl.

Geležinkelis. Pagal svetimus rašinius surašė K. Stiklelis. Chicago, Ill. "Kataliko" išleidimas. 1908 m. 21 pusl.

Vėjinis Malunas. Pagal lenkiškų P. B. Chicago, Ill. "Kataliko" išleidimas. 1908 m. 64 pusl.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Nuo maskoliškų žydų maldos namų pn. 453 W. Taylor str. policija gavo meldimą pagelbėti, nes tuose namuose buk naktimis vaikščioja dvasios. Policija atkako su patrole, bet dvasių ne sugavo. Policijai prasišalinus, jos vėl pradėjo rodytiesi. Žmonės kalba, kad tuose namuose pirma buvo katalikiškų minyškų kliošlorius, juos nuo katalikų pirko žydai. Buk dabar čia vaikščioja mirusios minyškų perdėtinės dvasia.

— Ant kertės Shatto ir Harrison str. ant tuščio pliaciaus vaikai sukurė ugnį. Prisiartinusios prie ugnies 7 metų mergaitės Lizzies Frapina užsidegė drabužiai. Kiti vaikai, pamatę degančią mergaitę, išbėgiojo. Ugnį užgesino policistas ir apdegusią mergaitę nugabeno ligonbutin, bet daktarai neturi vilties jų nuo mirties išgelbėti.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė išviso 525 ypatos: 318 vyriškių, 207 moterys; vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 169, senelių virš 60 metų 102. Daugiausiai mirčių buvo nuo žarnų uždegimo, nes 108, nuo džiovos 77, nuo širdies ligų 44, patžudysčių buvo 10, užmušystų 33.

— Pereitos nedėlios vakare priėjo prie policisto Atchinsono 16 metų vaikinas Wendel ir prašė suareštuoti ir nugabenti į pataisymo namus. Paklaustas, kodėl jis ten nori patekti, vaikinas atsakė, jog nuo trijų mėnesių negali gaut darbo. Policistas jį atgabeno ant policijos stoties, o jos kapitonas pažadėjo pasistengti jam darbą rasti.

— Grocerijoj Emilio Filio, ant kertės Fremont str. ir Dobson ave. pereitos nedėlios dieną likosi nušautas italijonas Harry Ricipio. Jis mat tarnavo minėtoj grocerijoj, bet likosi paleistas. Užtai jis norėjo mušti savininko pačią. Vyras, ginidamas savo moterį, užpuoliką nušovė.

LAIŠKAS Į REDAKCIJĄ.

Gerbiamoji Redakcija!

Belankant pernai Kauno gubernatoriui Panevėžio kalėjimą, draugų buvo prašyta, kad jis jiems leistų įsteigti kalėjime lietuvių skaityklą. Gubernatorius leido. Vargas tame, iš kur imti tai skaityklai knygų, nes kaliniai žmonės visai neturtingi, o daugumas tai ir opiausių savo reikalų negali užganėdinti. Taigi aš, kitų draugų įgaliotas, kreipiuos į musų visuomenę, prašydamas prisidėti prie tos skaityklos įkurimo. Kas kiek gali tegul mums knygų aukauja, o mes busime už tai labai dėkingi. Priimame visų pakraipų knygas.

Kadangi duoti atskiras knygas tiesiai į kalėjimą daugeliui butų labai nepatogų, todėl meldžiame gerbiamųjų aukautojų laikinai aukaujamas knygas perduoti "Liet. Uk." Redakcijai, kuri, kaip mes tikimės, progai atsitikus, persiųs jas mums į kalėjimą.

Panevėžio kalėjimo politiškųjų kalinių vardu kalinis

A. Bartoševičius.

P. S. Kitų laikraščių meldžiame šį musų laišką perspaudinti.

A. B.

"Liet. U." Redakcija apsiima aukautojamas knygas, progai pasitaikius, persiųsti į Panevėžio kalėjimą.

Redakcijos atsakymai.

Lietuviui. Tai visai privatiški dalykai. Tokiais laikraščiai neužsiima. Netilps.

APGARSINIMAI.

LENKTYNĖS DĖL GYVASTIES.

Lenktynėse paprastai yra duodama silpnesniems žmonėms išimtinė, idant jie galėtų lenktyniuoti su stipresniais. Kasdieninėse lenktynėse musų gyvenimo tokios išimtinės nėra. Stiprus žmogus nustumia į šalį silpnesnį ir bėga nesulaikomas priekyn. Ar nėra priederme tų, kurie nėra stiprųs gana, bandyti įgyti stiprumą? Noras valgyti pas žmogų yra saiku jo stiprumo. Neduok savo norui valgyti susilpnėti, bet tuojaus vartok Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno. Šitas vaistas sutaisis gromuliojimą ir padidins norą valgyti ir stiprumą. Jis yra geras visuose pilvo nesveikumuose, nuo nerviškumo ir silpnumo. Vartok jį tuojaus kaip tik pasijausi nesmagiai. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

IŠKILMINGAS VAKARAS.

Antras Iškilmingas Vakaras rengiamas Moterų Draugystės "Apšvieta" su kalbomis, dekliamacijomis, monoliogais, dainomis ir įvairiais lietuviškais ir kitokiais šokiais įvyks nedėlioj, 27 rugsėjo (Sept.), 1908 m. Freiheit Turner salėje, So. Halsted St., tarpe 34-tos ir 35-tos gatvių. Prasidės 5 val. po pietų. Įžanga 25c. porai.

Todėl kviečiame gerbiamą visuomenę kuoskaitlingiausiai atsilankyti, ypač merginas ir moteris, nes vakaras rengiamas jų pačių naudai. Męs prižadame surengti vakarą tokį, kad nė vienas atsilankiusiųjų nesigailėtų.

TEATRAS ir BALIUS.

Chicago. S.L.A. 122 kuopa valdens dramą "Ponas ir Mužikai" nedėlioj, 27 d. šio mėn. Columbia salėje 48 ir Paulina gat., ant Town of Lake. Salė atsidarys 4:30 valandą po pietų, o valdenimas prasidės 5:30. Tikietai— 25c., 35c. ir 50c. ypatai. Laike antraktų bus prakalbos ir dekliamacijos, po valdesiai kviečia atsilankyti

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Adomo Jutelio, Kauno gub., Panevėžio pav., Naujamiesčio val., Veskonių sod., kiek žinau, gyveno Pittsburge, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Jutelis
335 Hofman St., Hammond, Ind.

Pajieškau savo vyro Mikalojaus Mikalajuno (Vengrio), Kauno gub., Panevėžio pav., Senamiesčio sod., 14 metų kaip Amerikoje. Aš, jo žmona, pribuvau į Chicagą ir norėčiau su juo sueiti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Nastazija Mikalajunienė,
3445 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimiero Jomento, Kauno gub., Šiaulių pav., Akmenės parap., Klišių kaimo, antri metai kaip iš Lietuvos, išvažiavo į Chicago, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Balkauskis,
Box 16, Scitico, Conn.

Pajieškau savo brolio Petro Balinskio, gyveno McKees Rock'e, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jos. Balinskis,
688 So. Jefferson St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Juodžio, Kauno gub., Panevėžio pav., Joniškio parap., Bariunų sod., pernai antru kartu atvažiavo į Ameriką, ketino važiuoti į Bostoną. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ign. Mačiulis,
309 Wisconsin St., Racine, Wis.

Pajieškau savo pusbrolio Prano Mataičio, Kauno gub., Šiaulių pav., Gruzdžių parap., Trumpaitėlių sod., 6 mėnesiai atgal gyveno Baltimore, Md., Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jos. Balakas,
Box 245, Grant Works, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda labai pigia kaina (už $85.00) geras arklys su vežimu ir pakinklais pervežiojimui. Artesnėms žinioms reikia atsižinoti adresu: — 611 W. 21-st St., Chicago, Ill.

Parsiduoda saliunas lietuvių apgyventoje vietoje, netoli lietuviškos bažnyčios. Valzba gerai išdirbta, parsiduoda pigiai. — 851 N. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigia kaina saliunas lietuvių apgyventoje vietoje; vieta gerai išdirbta, parsiduoda dėlei nesveikatos savininko. Reikia kreiptis adresu: 56 W. 25th St., Chicago, Ill.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos su vaizba grynais pinigais. Butinai turi buti parduota.

J. Petrauskis,
3312 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Duodasi randon barzdaskutykla geroj, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, pamatyti galima po nr. 8705 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.; savininkas ant antro augšto.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 ruimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Situose flatuose daktarai nori turėti 3 ruimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nedidelė šeimyna, gali drasiai nusisamdyti visą flatą, pasilikti sau 4 ruimus, o 3 ruimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, štymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

Reikalavimai.

Reikalingas lietuvys už raštininką gydytojo ofise. Turi mokėti susikalbėti angliškai, gramatiškai lietuviškai ir lenkiškai rašyti. Turi buti švarus ir nesibijoti darbo. Vienvalinis darbas atsakančiam vyrui.— 1149 S. Oakley ave., Chicago Ill.

Reikalauja lietuvio korespondento, turi mokėti anglų kalbą ir lietuvišką rašybą pažinti gerai. 22 — 5th Ave., Room 500, Chicago, Ill.

DOVANAI! DOVANAI!

Žodynas Angliškai-Lietuviškas ir Lietuviškai-Angliškas, 985 puslapių, formatas 7x12 colių su 180 paveikslų, gerai apdarytas, vertas $6.00, išleistas bendrovės "The Sol. Society of the Poor". Kas prisiųs savo adresą ir 30c. krasos ženkleliais persiuntimo lėšoms, tam pasiųsime minėtą žodyną dykai. Tas žodynas yra reikalingas kiekvienam, daug ar mažai mokytam; iš jo išmoksi kalbą lengvai ir gerai. Rašyk šiądien, įdėdamas 30c. krasos ženkleliais mųsų agentui

Jos. Bernota,
18 Greenvich St., New York, N.Y.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki ja-

vai lauukose auga. Tiktai dabar gali pažinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai javai nenukirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, važiuokite dabar apžiurėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Žinyčios" žemė Wisconsine dabar parsiduoda po $15.00.

Apart "Žinyčios" laukų męs turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Valstijoje Michigan.

40 akrų Lake Co. Michigan, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina $700

120 akrų išdirbta farma, 30 akrų pelkės) 7½ mylios nuo Benton Harbor, Mich., 3½ mylios nuo Coloma. Visos reikalingos trobos, sodas, padarai, gyvuliai, vėjinis malunas, vežimai ir tt. Telefonas ant farmos. Kaina $10.000

Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirks šį mėnesį, gaus jas pigiai.

160 akrų išdirbta farma, 120 akrų ariamos, likusi po ganykla ir mišku, 17 mylių nuo Muskegon, 2 mylios nuo stoties Holton, 50 akrų užsėta rugiais. Sodas, visoki vaisiai, trobos, gyvuliai, reikalingi padarai. Arti mažo, bet gražaus ežerėlio, daug žuvių. Išlygos: ⅓ dalis iš kalno, likusios dvi ant išmokesčių per 3 metus. Kaina $8.000

80 akrų išdirbtos žemės, arti Lawton, Mich. Gera žemė. Mažas sodas. 30 akrų vynuogių, likusi šįmet kornais apsėta. Mažas obuolių sodas. Parduos po 40 akrų. Kaina po $50.00 už akrą.

160 akrų neišdirbtos žemės, 5 mylios nuo White Claud, Mich., Newago Co. Gera, lygi žemė. Kaina $15.00 akras, mokant iš kalno $12.00 už akrą.

Valstijoje Wisconsin.

40 akrų Juneau Co., Wisconsin, 30 akrų išdirbtos žemės, 10 gi akrų dykos tinkamos ganyklai, gera nauja stuba, mažas tvartelis ir šulinys. Kaina $600

80 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis., 2 mylios nuo Stevens Point. 50 akrų ariamos, 15 pievos, 15 ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos, mašinos ir tt. Skolos yra $2.500. Reikia įnešti $1.500. Kaina $50 akras $4.000

40 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Visos reikalingos trobos. Gera žemė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų, Portage Co., Wis. 1½ mylios nuo miestelio Dewey, 7 mylios nuo Sevens Point. 60 akrų ariamos žemės, 10 akrų pievos, 10 akrų ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos. ½ iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $3.500

90 akrų neišdirbtos žemės, Portage Co., Wis. Gera žemė. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $2.000

40 akrų ariamos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Troba ir daržinė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville. 20 akrų dirbamos, o likusi kelmynė. Ryšis žemės smiltis su molių, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištinykas. Ant išmokesčio $1.200. Kaina už grynus pinigus $800

80 akrų Waushara Co., Wis., 2 ir ½ mylios nuo miestelio Wild Rose. 60 akrų ariamos, 20 akrų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. Žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkų bažnyčia, į kurią priguli net 1000 šeimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais $4.000. Kaina tiktai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų $3.000

160 akrų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina $20 už akrą, arba 160 akrų kaštuos $3.200

136 akrai Juneau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir ½ mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akrų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki javai yra sėjami ir gražiai auga. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipogi ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgantis upelis. Išlygos: $3.000 iš kalno, lykis ant išmokėjimo su 5 nuošimčiu. Kaina tos farmos su gyvuliais ir vitais padarais $5.500

100 akrų Juneau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likuslejie 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais ..... $3.600 be gyvulių $3.000

40 akrų neišdirbtos žemės Portage Co., Wis. ½ mylios nuo Stevens Point. Mažas namelis. Upelis bėga per lauką. Dalis išvalyta, likusi apaugusi medžiais, bet lengva išvalyti. Kaina $800

80 akrų Shawano Co., Wis. 5 mylios nuo Cecil, 5 mylios nuo Underhill, 9 mylios nuo Shawano. 70 akrų ariamos, 10 akrų ganyklos ir miško. Visa aptverta. Visos reikalingos trobos. Dalis iš kalno, likusi ant išmokesties. Kaina $40.00 akras.

80 akrų netoli Green Bay, Wis. 35—40 ariamos žemės, likusi apaugusi mišku. Arti bažnyčios. Reikalingos trobos. $1.000 iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $2.700

100 akrų, ½ mylios nuo Krakow, Wis. 70 akrų dirbamos žemės. Reikalingos trobos. Kaina $5.500

80 akrų, 5 mylios nuo Krakow, Wis. 50 dirbamos žemės. Upelis bėga per lauką. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina.. $4.500

92 akrai, miestelyj Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 65 akrai ariamos žemės, 12 akrų miestelyj, padalintų į lotus. Trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Upelis bėga per lauką. Kaina $5.500

106 akrai terp Pulaski ir Krakow, 1½ mylios nuo Krakow, 4 ½ mylios nuo Pulaski. 70 akrų dirbamos. Juodžemis. Geros trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina $8.000

64 akrai, netoli Green Bay, Wis. 20 akrų dirbamos žemės, likusi po mišku. Geros trobos. Gyvuliai ir padarai. Kaina su padarais ir gyvuliais ..... $3.000 Kaina be gyvulių ir padarų .. $2.500

120 akrų, 2 mylios nuo Flitville, Wis., 12 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 akrai išvalytos, likusi po mišku. Kaina $25.00 akras

80 akrų, 5 mylios nuo Abrams, Wis. 6 akrai išvalytos, gera žemė. Su troboms. Pusė iš kalno, lykis ant išmokesties. Kaina $13.00 akras.

40 akrų, terp Sobieski ir Pulaski. 6 akrai išvalytos. Sienojų grįčia. Kaina $750

80 akrų, 2 mylios nuo Tremble, 2½ mylios nuo Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 išdirbtos, likusi po mišku. Daržinė ir tvartas. Upelis bėga per lauką. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $3.000

Indiana.

80 akrų Starke Co., Ind., 5 mylios nuo Hamlet, 5 mylios nuo Walkertown, 10 mylių nuo Knox. 60 akrų smilties su šlyna, 10 akrų miško, 5 akrai kalvos, 5 akrai sodo. Visa aptverta. Trobos. Kaina $45 akras. Iš kalno.

115—117 akrų. Išdirbta farma, Jasper Co., Ind., prie pat Kniman, Ind. 65 mylios nuo Chicagos, Ill. Kaina $50 akras.

320 akrų Jasper Co., Ind. ½ mylios nuo miestelio Kniman, visa išdirbta. Puikios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina $20.000

Minnesota.

160 akrų, Grant Co., Minn., 4 mylios nuo Herman, Minn. Juoda prairinė šlyna. Gerai išdirbta. Visos reikalingos trobos, stovi ant kalno. Šulinys. Skolos $2.000. Reikalauja pasiulijimo, arba išmainytų ant kitoniškų nuosavybių. Kaina .. $8.000

28 akrai, Oneida Co., arti Freeport, N. Y. Išdirbta, gera, lygi žemė. Trobos, mašinos, padarai, gyvuliai. Prudas. Kaina $1.200

Taigi kaip matote męs turime gana išgyventų farmų ir ne išgyventų ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol javai nenukirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsišaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Notikri brangiejie akmenys, Baimė, Du mažI kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškų kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20, Kaina ..... 10c.

Antras Krikštas. Šių laikų apysaka. Parašė Br. Vargšas. Puslapių 83. Kaina 25c

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas, 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kaimo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

Ar bus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Parašė P. B. Pusl. 23. Kaina 10c

Amalunga arba Tyro Duktė. Apysaka iš gyvenimo Indijonų, Amerikoje Pusl. 72. Kaina 25c

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigžidžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslėliai iš baudžiavos, 5) Šuns likimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69. Kaina ..... 20c.

Auka, apyaska parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaičių. Parašė Simanas Daukantas Vilniaus Universiteto Philozophijos Magistras. Antras spaudimas. Kas nori susipažinti su protėvių budu, kultura, kaip ir kokiose aplinkybėse gyveno, kokias drapanas dėvėjo, kokius pinigus vartojo ir tt. tam verta perskaityti šita knyga, o apie tai viską daslžinos. Didelio formato knyga, pusl. 217. Kaina ..... 65c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

Ciecorius Domicijonas, ir kasėjai Katakumbose. Istoriškas apsakymas iš laikų krikščionių persekiojimo. Pagal lenkų vertimą, parašė P. B. Puslapių 217 Kaina 50c. Apdaryta 65c

Dangus. Pagal K. Flammarion. Parašė P. Brandukas, (su paveikslėliais). Knyga parodo kokios yra planetos, kaip jos eina ir kokią įtekmę turi viena į kitą. Pusl. 193. Kaina 60c Apdaryta 75c

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

Dievo žvaigždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

Diedai ir Gražina. Parašė Adomas Mickevičius, lietuviškai sutaisė Jr. Jonas. Dalis II. Diedai yra vienas iš didesniųjų Ad. Mickevičiaus veikalų. II dalis, kurią surašė lietuviškai Jr. Jonas, ta tik dalis mums tetinka. Yra tai romantiškas aprašymas liekanų mųsų senoviško tikėjimo. Gražina —poėma iš laikų karių su kryžiokais, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 61, kaina ..... 25c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

Gabija. Rinktinė knygą, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš Italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina ..... 15c.

Geležinkelis. Pagal svetimus rašinius, parašė K. Stiklelis. Aprašo apie geležinkelio ypatybes, kaip juomi žmonės naudojasi, kaip seniai atsirado ir kokiu budu kas pradėjo naudotis išrastu geležinkeliu. Puslapių 21. Kaina 10c

Gulivero Kelionės į nežinomas šalis, išguldė į lietuvišką kalbą P. Žemutis. Knyga aprašo apie Liliputus — mažiukus žmones ir jų ypatybes. žingeidus ir juokingas aprašymas. Pusl. 98. Kaina 50c

Gyvenimo Gabalėliai. Parašė K. Stiklelis. Telpa čia 13 sekančių aprašymų: 1, Prakalbos vietoje, 2. Saulutė teka, 3, Pavasario stebuklai, 4, Vasaros rytas, 5, Piemenėlis, 6, Senelis, 7, Jomarkas, 8, Antanukas, 9, Vienturtis, 10, Skaitymas, 11, Dienos, 12 Iš dienų bėgio, 13, Laukas. Pusl. 50. Kaina 25c

Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Zulis, Su daugeliu paveikslėlių iš embrioliogijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

Istorijos-Pasakos. Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvė-didvyris, 2) Žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis ties žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, gailiaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji valdilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

Japonų Pasakos. Pagal rusišką vertimą sutaisė S. Vaitiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievičio, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

Karė. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėza. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir aukėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Parašė kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškeliai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš nesenos šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gorė. Telpgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapiu 31, Kaina 10c.

Kur lietuvių senovėje gyventa? Patrijotiškas vistariškai-arkeologiškas ištyrininėjimas. Parašė N. N. prof. nėsančio Universiteto. Knygutė parašyta satyriškoj formoj apie patrijotus, genijus ir tt. Puslapių 31. Kaina 15c

Koks mums reikalingas "Vaiskas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Katorgon! Atsitikimas iš Muravjovo laikų, Vilniuje. Parašė P. B. Pusl. 18. Kaina 10c

Kaip Atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės. Išguldė P. B. Puslapių 35. Kaina 10c

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

Kantičkos, apie peklos kančias. Surašė Liepukas. Telpa 20 giesmių, parašyta juokingai, teip kaip "Davatkų gadžinkos". Pusl. 40. Kaina .. 15c

Kraujo sėja. Apyaska iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Waclaw žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stararas. Dviejuose tomouse.

Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jurių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaittyti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.

Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00. Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: Į Senovės pasaulį labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

Labai Gražios Dainos. Surinko K. Stiklelis. Čia patilpę 32 dainos nuo žmonių užrašytos Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39. Kaina 15c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

Laisva Valandėlė, Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stikielio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — Žaibas. — Audra. — Perkunas. — Žemė. — Saulelė. — Žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lietuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

Lietuviai ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsilieptmas į lietuviškąjį visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškųs pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius puikius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aldonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo mųsų šeimininkės tokios knygos, dabar galį pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos Istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (8. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Lietuva Tėvynė mano, eilėmis parašė K. Stiklelis. Telpa 14 naujausių šios gadynės dainelių. Puslapių 16. Kaina 5c

Litvomanai. Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina ..... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš lotyniško S. ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. B-nas. Tu manęs nelaimėje neapleidi, nuliudusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašystu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu. — ir daugiau papasakosiu.... Teip pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina ..... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nemetome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina ..... 15c.

Mokykia ir Jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos, Vokietijos ir kitų viešpatysčių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turimė tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina ..... 25c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I, Musų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina ..... 15c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-lis. Puslapių 23. Kaina ..... 10c.

Marija musų Viltis arba Švenč. Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de' Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63, Kaina ..... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Vaidintojų Burelliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Nuolatinė kariumnė ir milicija. Pusl. 17, Kaina ..... 5c.

Nieko be Priežasties. Komedija viename akte. Lietuviškon kalbon vertė Mag. Paralkietis. Puslapių 34. Kaina 15c

Naujas Lietuvių Lementorius, arba Skaitymo ir Rašymo. Pradžiamokslis Lietuvių Parapijų Mokykloms. Sutaisė S. P. Tananevičė. Su daugeliu paveikslėlių, gražių apskaitymų, rašytoms ir spaudintoms aiškiomis, stambiomis raidėmis. Su gražu, drutu audimo apdaru. Pusl. 76. Kaina 25c

Nauja skaitymui knyga. Lietuviškoms Mokslainėms Amerikoje, dalis III (su paveikslais). Pusl. 139, su apdaru. Kaina 65c

Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 138. Kaina ..... 40c.

Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Alekros. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najliviškai išpasakotos, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 142. Kaina ..... 35c.

Pietro Caruso, Vieno veiksmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

Ponaitis. Apysaka iš anglų vaikų gyvenimo. Parašė Uida. GražI apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina ..... 10c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiega, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimainymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina ..... 40c.

Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mytoliogijos. Pagal vokišką, lietuviškai parašė P. Miškinis. Pusl. 31. Kaiuna 10c

Petro Armino Raštai. Telpa trumpas aprašymas Petro Armino gyvenimo ir jo rašytos eilės. Vertimas Kondratavičiaus poėmos "Piastų duktė" ir kitos gražios pasakiškos, juokingos eilės. Pusl. 60. .....20c.

Pilieniečiai. Istoriška tragedija penkiuose aktuose. Parašė V. Nagornoskis. Pusl. 155. Kaina.....35c.

Prabočių šešėliai. Dramatiška Aidija trijose dalyse, parašė Vilhelmas Storasta, Tilžeje. Visa Aidija susideda iš Angos ir trijų veikalo dalių: iš tragedijos: Vėtra, iš dramos, Nesan-žmonės, ir iš mysterijos: Šventa Ugnis. Veikalas parašytas lošti dalimis, arba visas. Puslapių 182. Kaina $1.40

Prie Historijos musų rašybos. Parašė Dr. J. Basanavičius. Pusapių 17. Kaina 10c

Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijoc. "Ateities" išleidimas Nr. 2, Pusl. 73, Kaina ..... 15c.

Parmazonas arba Dievo Rustybės Balsumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šita knygelė. Pusl. 40, Kaina ..... 10c.

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkis. Pusl. 16. Kaina 5c.

Pragaro Atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Knygutė žingeidi kiekvienam perskaityti. Pusl. 22. Kaina 10c

Piešikų Lindynė arba Nunešta Duktė. Išguldė S. P. T. Apysaka iš gyvenimo žmonių Lietuvoje. Puslapių 38. Kaina 20c

Polacy i Litwini. Od R. 1228 do 1420, Kritiškasis atsižvelgimas sulyg lenkiškų istorikų. Parašė Gab. Landsbergis. Pusl. 75. Kaina ..... 30c.

Revoliucijos Dainos. Surankiotos iš visur ir atspaustos knygelėje, 30 puslapių; teipa 24 dainos naujos gadynės, visiems iki šiol pageidaujamos, dabar galima pas mus gauti 15c

Revoliucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia Čevynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Puslapių 76. Kaina ..... 20c.

Ratelių spėjimai. Yra linksmiausis žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas Puslapių 16. Kaina ..... 10c.

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuvių kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tikrais faktais iš Chicagos skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga perskaityti kiekvienam Puslapių 355. Kaina $1.00

Rankų šašeliai ir Parinktiejie žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Puslapių 32 Kaina 10c

Rugštasai Pienas, Įrankis liaudies sveikatos užlaikymui, vertė D-ras A V. Autorius nurodo kaip plačiai yra vartojamas rugštasai pienas kaipo vaistas nuo įvairių ligų. Pusl. 22, Kaina ..... 5c.

Sceniškiejie vaizdeliai. Parašė Valšgantas. Telpa šitoj knygelėj sekanti veikalai: 1) Nepadejus — nėr ko kasti, dviejų veiksmų komedija, 2) Negryna sanžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragarai, sceniškas vaizdelis, 6) Lietvių pavasaris — Eilės. Pusl. 98 Kaina .. 35c

Šiaurės Karžygiai, keturių veiksmų tragedija H. Ibsen'o. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida Veikimas atsibuva Norvegijos šiaurėje, Karaliaus Enriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Pusl. 77 Kaina .. 25c.

Sparnai, Drama III-juose aktuose Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su nauj

Knygų Kataliogas

27 Gyvenimo Mokyklą. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 ..... 20c

65 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingosnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užmanančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą. Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 ..... 25c

90 Olitipa. Graži apyzaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906.

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų ciecoriaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 Penas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buvlu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 ..... 15c

120 Po priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ..... 25c

124 Robinsonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

134 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti) 50c

185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš lenkiško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laiminglau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 ..... 10c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 ..... 20c

225 Geriaus vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 ..... 15c

257 Kun. Gramulos Raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 ..... 10c

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

331 Žilė galvon — veinias vuodegon. Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ..... 10c

471 Akyvi apsireiškimai svlete, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 ..... 30c

472 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvieno aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 ..... 75c
Apdaryta $1.00

480 Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus. Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki dėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. ..... 40c

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus, sutaisė Šernas. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225 ..... 75c
Ta pati apdaryta $1.00

548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lietuviškon kalbon vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138 ..... 35c

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siutinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, teip kad męs galėtume jas panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatysčių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų mumis rašę, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovaną.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po 52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po .. 52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kauleį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kauleį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackevičė, 144 Grand Street.

Baltimore, Md.
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

Bridgeport, Conn.
Kazys Lenkraitis, 324 Warren Street.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

Elmora, Pa.
Antanas Reklaitis.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 99½ Oak Street.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

Montreal, Canada.
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

New Haven, Conn.
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Scranton, Pa.
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

Seattle, Wash.
Inter News Agency.

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Waukegan, Ill.
M. Rakauskas, 1015 — 8-th Street.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 73 Grand Street.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Chicago, Ill.
Jonas Janušas, 51 W. 15th Pl.
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Juozas Volmeris, 168 W. 18th St.

Cambridgeport, Mass
C. Kavolius, 19 Harrison Street.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Springfield, Ill.
Jur. Tachilauckas, 710 Enos Ave.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J. Šilkas.

Apsiziurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už radas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryž.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmoki, gali sau nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi neįmoką, bet 50 metų. Toks namelis tavo kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada neperki savo namo?

Męs turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir brangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Męs tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randą tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

Šią savaitę pardavėme šias nuosavybes:

Murinį namą ant 56 ir Normal Ave.
Murinį nams ant 56 ir Normal Ave.
Lotą ant 85 ir Ashland Ave.
2 lotu ant 45, arti Western Ave. Blvd.

Turime ant pardamo žemiau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o reštą išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

SITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

Chicago Ave. arti Robey, St.
2 lubų, 2 gyvenimais murinis namas. Kaina $3.800

Union Ave. arti 35 St.
2 namai, ant 2 lotų, po 3 gyvenimus 6 ruimų. Kaina $10.000

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 ruimų, medinis namas. Puikus. Kaina $3.500

31 St. arti Emerald Ave.
3 lubų murinis namas, su krautuve, 5 gyvenimai ir krautuvė. Kaina $7.500

33rd St. terp Halsted ir Auburn Ave.
Murinis namas. Randa $42 į mėnesį. Kaina $4.000

37th arti Wallace St.
Murinis namas. Krautuvė ir 4 rumai. Kaina $2.000
Murinis namas. Krautuvė ir 5 rumai. Kaina $2.000

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00

3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00

2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00

2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00

2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00

Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., terp 30 ir 31 ul.
3 lubų, 6 flatų murinis namas $5500.00

Farrel St., terp Lyman ir 31 St.
5 rumų medinis namas $900

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00

2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00

2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5.300

Lowe Ave., terp 36 ir 37 ul.
2 lubų medinis namas, 4 gyvenimai, 16 ruimų $2.200

Lowe Ave., terp 38 ir 39 ul.
9 ruimų medinis namas $1.700

Laflin St., terp 68 ir 69 ul., arti Ogden Park.
6 ruimų medinis namas $2.000

LOWE AVE. Tarp 32-ros ir 33-čios ul. 2 lubų murinis namas. Randa $42. Kaina $5000.00

THROOP ST. Tarp Lyman ir Archer Ave. 2 lubų murinis namas, lotas 50x125. Kaina $2500.00

SOUTH HALSTED ST. Tarp 34-tos ir 35-tos ul. 2 lub murinis namas. Štoras. Randa $52. Kaina $5800.00

Telefonas Yards 3162

Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago
Medikališkas miesto inspektorius.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.

3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvės

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygėliai. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Daras visokią operaciją. Liekuosi su pagarba

Telefonas Yards 687.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

MOKYKLŲ IR KNYGYNŲ ATYDAI!

Išėjo iš spaudos J. GABRIO

Skaitymo Knyga
maziems ir dideliems

Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija (304+IV puslapių) sutaisyta sulig Vakarų Europos mokyklų pavyzdžių.

Užsisakyti šiuo adresu:

E. Jagomasto Spaustuve
Hohe Strasse 78
TILSIT, Ostpreus.
Germany.

Im. 17 akmenų
Gelžkelinis Laikrodėlis.

Stiebelin užsukamas ir nustatomas, vyriško ar moteriško didumo. 20 metų sakomatis raštuotais dviguboms medžiokliniais lukštais, puikiai graviruotais. Laikas kasparkrasiai laike, ypatingai pritaikytas geležkelinams, reikalaujantiems užtikimo laikrodėlio. Užtikrinamas 20 metų. Specialiszkas patisiūlimas: Męs pasiųsdinsime šitą laikrodėlį kokiu nebuk adresu C.O.D. $5.75 ir persiuntimo lėšos su tiesa pilno ištyrimo. Jei nebus toks, kaip pasakyta, nemokėk nė vieno cento. Atmink, gal tau parsileis užmokėti $35.00 už tokį pat laikrodėlį, jei pirksi jį pas kokį sankrovininką. Labai puikus 14 kar. sakomas gražinelis ir pakabai dykai su kiekvienu laikrodėliu. Adresuok:

Excelsior Watch Co.
900 Athenaeum Bldg., Chicago.

Emerald Ave., terp 30 ir 31 ul.
2 lubų murinis namas, 3 gyvenimai $3.500

mai $5300.00

2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

33-rd Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00

2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00

1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Canalport ave. arti Union ul.
3 lubų, ir ant 3 lotų murinis namas, apačioje 3 štorai viršuje 12 flatų $30.000.00

Leavitt St., terp 23 ir 24 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

18th St., arti Union ave.
3 lubų, 4 flatai ir štoras murinis namas $10.500.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

Christiana ave., arti Milwaukee ir Campbell aves
2 lubų, 1 flatas ir 1 štoras, medinis namas $3500.00

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, medinis namas $5200.00

2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

Dar Laikas!

Jei moki ukės darbą ir nori turėti savo žemę lietuviškoje kolionijoje, tai rašyk lietuviškai kolionizacijos draugystei "ŽINYČIA", o gausi pilnas informacijas kaip su mažais pinigais gali įgyti gerą gabalą žemės ir užtikrinti savo ateitį.

"ŽINYČIA" turi užtektinai geros žemės ir geroj vietoj visiems tantiečiams, ir dar yra laikas apžiurėti žemę ir pradėti darbuotis apie savo ukę.

Žemę reikia pirkti iš rudens, kad pasistatyti triobas ir prisirengti pavasariui apdirbti laukus. Todėl nelaukite ilgiau.

Kreipkitės šituo antrašu:

A. OLSZEWSKI
Manager of "Žinyčia"
3252 So. Halsted st., Chicago.

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygas neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai težinai Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą jos, gerovę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinkilių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kilą, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina $1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams $2.00. Bet kas naujai užsiraši "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man $2.00, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" dykai.

Siuntimui prenumeratos adresas: J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavarges rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurduses dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nuslipnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

Didelis Iszpardavimas!

(Clearing Sale)

Kad atituštintį vietą rudeniniams tavorams, męs nusprendėme išparduoti visus vasarinius tavorus už sumažintą prekę šitaip:

Vyriškų drapanų siutai, verti $10.00 bus išparduoti po $8.00
Siutai verti $15.00 bus išparduoti po 13.50
Siutai verti $18.00 bus išparduoti po 15.00
Siutai verti $22.00 bus išparduoti po ..... 16.00 ir tt.

Šis pigus išpardavimas bus tiktai iki 22 d. Rugpiučio (Augusto). Todėl reikalaudami gerų drapanų, pirkite dabar, o gausite geras drapanas piglai.

Musų paprotys yra išparduoti visas vasarines drapanas dabar, kad jos nepasiliktų ant kito meto ir kad atituštintų vietą naujom drapanoms. Todėl męs nusprendėme jas išparduoti žemiau jų vertės, kad pripildyti savo štorą naujomis rudeninėmis ir žiominėmis drapanomis.

Taigi, naudokitiesi kol yra iš ko išsirinkti.

The Bridgeport Clothing Co.
A. OLSZEWSKI, Prezidentas
3246-48 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Musų štoras atdaras iki 9 valandai vakare: Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 valandai.

Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. pulkus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje

Ir Didžiausias Ofisas

Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų nepriejs.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. 1532 Yards.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka

3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Telephone: Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo pilkius plaukus, sulaikė slinkimą plaukų gaivos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženkelį.

PROF. J. M. BRUNDZA

BROADWAY & 50. STS ST., BROOKLYN-NEW YORK.

VISAI DYKAI

Prisiųsk mum porą markių, savo tikrą vardą, pravarde ir adresą, o mes tamistai nusiųsime No. 3 katalogą, didžiausią lietuviškoje kalboje, 64 dideli puslapei. Jame telpa teisingi aprašymai apie suviršę 200 visokių kuniškų nesvelkumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekinoja ir kur jas gauti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Roberinių daiktų, Magiškų aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų. Rašyk tuojaus, John I. Bagdžiunas, Propr. Adresuok teip:

JOHN'S SUPPLY HOUSE

25 PILSEN STATION CHICAGO, ILL.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO

344 So. State St. CHICAGO, ILL.

arti Harrison gatvės

INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromulliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didam figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!

Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO

344 S. State St. Chicago, Ill.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ŽYDI!

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save liga ir leisti jei įsisenėti, per tų tų daktarų nesumanimą ar neturėjimą gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikiais, vynais ar balzamais ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų tuojaus kreipkis asabiškai ar laiške aprašydamas savo ligą per **The Collins New York Medical Instituta** į Dr. R. Mielke, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir buną sveikas ir linksmas.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekurį laiką gydę, rankas nuleisdami apleido.

Atsakymas lengvas: **Tokiu budu, kad The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS užlaikomas geriausių diplomatų daktarų specijalistų; visus ligų aprašymus su atyda ištiria specijališkai, nuo menkiausio iki svarbiausio ligos apsireiškimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnybių; nes šitas Institutas užlaiko didžiausią Laboratoriją vaistų iš viso svieto šalių, tarp kurių daugelis yra pačių daktarų išrasta, kurių niekur kitur negalima gauti. Užtai išgydyme ligų nė joks daktaras nė kitas institutas negali lygintis, per ką mokslinčiai ir pavadine tą**

Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS!

Kad iš to žydinčio sodno daugiausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyt iš daugybės padėkavonių, kurios ateina kasdiena, paduodame čion kelias.

Išgydyta nuo: moteriškos ligos kančynių ir skrepliavimų, skaudėjimo sonnose, sąnarluose ir neuralgijos ligos. Jau pamatikai sveika ir viesai padėkavoja savo paveikslį atsiųsdama.

Mrs. FRANCIŠKA ŠELENARIENĖ,
(moteris Jono)
Route No 2, B. 65, Ceresco, Neb

AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE!

Jeigu kiti dėkavoja už išgydymą, tai jau mano priderystė teipgi išreikšti padėkavoną už išgydymą ligos, kurią nuo manęs kaip sloginantį kainą nukasė, per galybę augšto mokslo ir gerai sutaisytų vaistų, kurinos man prisiuntė ir pagal pamokinimus suvartojau. Prieš tai netikėjau, kad per savo išdykumą suardytą sveikatą galėčiau dar atgauti. Pirmiausia jaučiausi didelį nusilpnėjimą, teipat vėliau ir mano inkstai buvo suvytę, drange ir visas vidarinis organizmas buvo suiręs ir tik kaip lapas rudenije suvytęs, laukian kada nukristi. Bet kad išėsčiau laikraštije apie Jųsų galingą gydymą ir grynus vaistus, tad atsišaukus ir atsiuntė man vaistus, kurinos suvartojau pagal pamokinimus, sakau kaip kainą nukasė, teip nuo manęs ligą, likausi pilnai sveikas. Tad ir dėkavoju už sanžinišką ir gabą išgydymą. Dabar jaučiuosi kaip naujai a'gimęs, linksmas ir sveikas, o tai visiems broliams lietuviams pranešu, idant kreiptusi prie Jųs gydytis laike neišmės ligos.

Pasilieku dėkingas ir visada garsinsiu Jųsų garbingą vardą,

JONAS SMIRNAVICZIA,
1625 Front st., Philadelphia, Pa

Sirgęs per du metu, skaudėjimu strėnų, krutinėje diegių, plaučių nesveikumo, svaigmeir skaudėjime galvos, svaigimo auglee ir abelno nusilpnėjimo ant sveikatos. Į 13 dienų pilnai išgydytas, su padėkavone ir paveikslą prisiuntė patalpint į laikraštį.

JOHN PAULINIS,
Fayette Co., Orient, Pa.

SKAITYTOJAU! Jei Tave vargina zemiau paminėtos ligos, nesendink, neatideliok, bet atsišauk, o galėsi buti išgydytas kaip ir kiti nuo:

kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, dispepsijos, nevirinimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, šonuose, tuštymuose ir po krutine. Galvos skaudėjimo, užimo ir spiegimo ausyse; kraujo nečystumo, išberimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Neuralgijos, neurastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kuną, kaulų sąnarių ir nuo sutinimo, geltligės. Nuo abelno nusilpnėjimo blogų sapnų ir jaunystės išdykumo—sugriovimo sveikatos. Priepuolo, nerviškumo; nuo slaptų ligų,—kokio jos vardo ar žkyriaus nebutų.—Puslės ligos, nemiegojimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyrų kaip ir moterų: skausmingų, nereguliariškų antdrapanių ir baltųjų, arba kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES

Į VISĄ AMERIKĄ, CANADĄ, EUROPĄ, AZIJĄ, AFRIKĄ ir AUSTRALIJĄ, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO.

Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuvišhai.

KAM SIRGT IR VARGINTI SAVE, JEI LENGVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant:

The Collins New York Medical Institute (Inc)

140 W. 34 st., (arti Broadway) New York.

Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

DRUKUOJAMA MAŠINA

The Odell No. 4

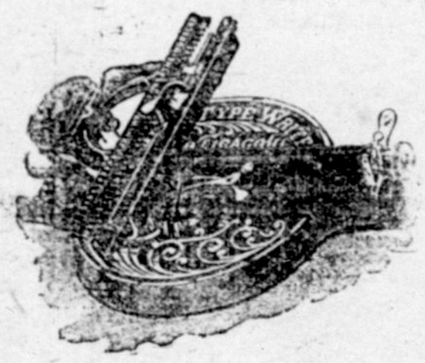

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po $6.95

Su gražia audimo apvilkta skrynele $8.95

Su gražia skuros apvilkta skrynele $9.95

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis

3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Prasidrasinkite! GELBĖKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillitson. Roda Dykai!

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpam laike — bėgyje kelių dienų, su mano originališku gydymu. Atsakančiai pritaikintas, yra tai greičiausias budas ant svieto įsteigimui nuodugnio išgydymo. Netrotyk laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas rodos aptiekoriaus arba savo draugo. Jeigu tamista nėsi po atsakančiu gydymu, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per savo visą amžių ir visados atgabens tamistai nėlaimę ir susikrimtimą. Aš išgydžiau tukstančius tokių ligų dėlto, kad turiu ypatišką joms gydymą.

Užsikimšimas arba užakimas varpos skylutės. Nedaro skirtumo kaip ilgai tamista kenti nuo užakimo varpaskylės, ir nežiurint kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nereikia jokio plaustymo. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulės, be jokio skausmo ir prašalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Syfilis arba Francai). Jeigu vartojei nuodingus vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (ronas) burnoje ir gerklėje, ronas arba pratrukimus ant bile kokios dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. Aš jieškau sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Aš iščystysiu grynai tavo kraują ir prašalinsiu iš viso kuno yvairius nečystumus ir nuodus į trumpesnį laiką negu kas kitas kitoj dalyj pasaulės.

Guzuotos ir susisukę gyslos. Aš išgydau tokį padėjimą gyslų be nuotrotos laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžins tamistai greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranyksta.

AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.

Aš taipgi išgydau trumpam laike visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžinių vyrų.

Pasirodavimas ir egzaminas dykai. Viskas užlaikau slaptybėje. Jeigu busi po mano gydymu, niekas nežinos kodėl. Aš turiu tam tikrą gydymą kožnai ligai.

$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.

Vyrai, mananti apsivesti, privalo atsišaukti pas mane ir pasidaryti egzaminui, idant ištirti ar yra tinkami apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali but kune koki liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikų padėjimą kune, pacinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, kaipo tai, žagimosi savęs, tai nemėgink užslėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis giliau ir giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk dėl egzamino į Dr. Tillotsono ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivedimui.

EGZAMINAS IR PASIRODAVIMAS DYKAI!

Nereikalauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu negali ateiti pas mane, tai rašyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIĖMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir Šventadienom nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rašančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinėlių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis

221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

(Sale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 4787.

Notary Public

(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz

Ofisas

A. Olszewski'o

3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.

Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,

73 Dearborn Street.

Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir it.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti gerą vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.

Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—**J. J. Hertmanavičia,** 3252 South Halsted Street

Vice-Prez.—**Justinas Jakavičia,** 1512 W. 49th Street

1-mas Raštininkas—**M. M. Juška,** 581 W. 22nd Street

2-ras Raštininkas—**Aleksandra Olszewskis,** 1418 W. 21st Place

Kasierius—**Nicoforas Žilevičia,**

General-Užveizėtojas—**A. Olszewskis,** 3252 South Halsted Street

Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.

3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

Varicocelę ir HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas Be peilio ir skausmų.

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocelę, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimu nervų, Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Šitokius pasiulymus duodame visiems tiems, kurie buvo gydomi visokių kitų daktarų be jokios pasekmės ir išdavė pinigus dykai; todėl norįu jums parodyti, kad mano budas yra vienintelis ir su juo išgydysiu ant visada.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.

Sergantiejie dusuliu, bronchitu ir plaučių ligomis išgydomi galutinai naujausia mano metoda.

Slaptingos Vyrų Ligos.

Aš išgydau greitai ir ant visada kiekvieną slaptingą vyrų ligą; užlaikau viską didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai.

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas Ligas.

Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę ir kitas, išgydau pasekmingiausiai pagal mano metodos sutaisytus vaistus.

Kraujo Užnuodyjimus

ir odos ligas, paveizdan: išberimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir visokias kitas ligas

Išgydau ant visados.

Kalbu lietuviškai!

Dr. L. E. ZINS, 41 So. Clark St., Chicago, Ill.

Tarpe Lake ir Randolph Street

PRIĖMIMO VALANDOS: nuo 8 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pripildo iškirniujusius auksu, sidabru, amalgamu.

Valandos: Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.

Telefonas Yards 2268

Dr. Marija Dowiatt-Sass

749 W. 18th Street

Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliems nuo 8:30 iki 11 tiktai. **Telefonas Canal 1479.**

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia

priėnamas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išlauklame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš šenos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsiųsimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užtiurėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara dieną ir naktį.

Red Cross Pharmacy

Maliszewski ir Jarulaitis, Savininkai

4552 S. Ashland Ave., Chicago

Telephone Yards 1106

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW

Chamber of Commerce Bldg., Room 709

S. E. Corner La Salle and Washington Streets

CHICAGO, ILL.

TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės

Telephone Yards 6066